

Lokaal Plan van Aanpak 2022

Versterkingsopgave gemeente Groningen

INHOUDSOPGAVE

---

1. Inleiding.....	3
2. Achtergrond en kaders.....	4
2.1 Gaswinning en versterking.....	4
2.2. Governance en wetgeving	4
2.3 Schade	5
2.4 Bestuurlijke afspraken	5
2.5 Versnelling door typologie-aanpak.....	6
2.6 Opname op eigen verzoek (LOOV).....	6
2.7 Voortgang LPA 2021.....	7
3. Prioritering	9
3.1 Centrale uitgangspunten LPA 2022.....	9
3.2 Opbouw van de opgave	9
3.3 Prioritering 2022	10
3.4 Beheer adressenlijst en mutaties.....	12
4. Uitvoering en projecten	13
4.1 Dorpsvernieuwing.....	13
4.2 Tijdelijke huisvesting.....	13
4.3 Versterking per programma en fase	13
4.4 Groningen Oost.....	14
4.5 Relatie LPA met Meerjaren Versterkingsplan.....	15
5. Communicatie	16
5.1 Algemeen	16
5.2 Rollen en verantwoordelijkheden.....	16
6. Risico's.....	17
6.1 Maatschappelijke en persoonlijke ontwrichting.....	17
6.2 Uitvoeringscapaciteit	17
6.3 Funderingsaanpak Woltersum.....	17
6.4 Herbeoordelingen	18
6.5 Tijdelijke huisvesting.....	18
6.6 LOOV	18
7. Voortgang en monitoring.....	19
8. Definities	20
BIJLAGEN	22
Bijlage 1 Tijdelijke wet Groningen	23

Bijlage 2 Bestuurlijke afspraken	24
Bijlage 3 Typologie-indeling	25
Bijlage 4 Overzicht werkwijze NCG: Van opname tot uitvoering.....	27
Bijlage 5 Voortgang versterkingsopgave per woonplaats	29
Bijlage 6 Programma's	36
Bijlage 7 Communicatiekalender	37
Bijlage 8 Overzicht regelingen voor bewoners in het aardbevingsgebied.....	39

1. INLEIDING

In dit Lokaal Plan van Aanpak (LPA) 2022 beschrijven we onze doelstellingen en ambities voor de versterkingsopgave in onze gemeente. Het LPA 2022 is onze opdracht aan de uitvoeringsorganisatie voor de versterkingsopgave; de Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

De grondslag voor het LPA is wettelijk vastgelegd in artikel 13g van de Tijdelijke wet Groningen (die bij het schrijven van dit Lokaal Plan van Aanpak 2022 nog niet door de Eerste Kamer was vastgesteld) en in artikel 6 van het Besluit Versterking Gebouwen Groningen. Hierin staat dat de gemeenteraad een programma van aanpak dient vast te stellen op basis van de risicoprofielen met daarin een prioritering van gebouwen die mogelijk versterking behoeven.

De gemeente bepaalt in dit Lokaal Plan van Aanpak welke onderzoeken, planvoorbereidingen en uitvoering de NCG het komende jaar gaat doen. Daarbij is rekening gehouden met de beschikbare capaciteit voor de hele regio.

Naast opdracht voor de NCG biedt het Lokaal Plan van Aanpak inzicht aan de bewoners van onze gemeente over waar we staan in de versterking. Dat betekent niet dat er op adresniveau in staat wat er gaat gebeuren, maar wel op dorpsniveau.

De in dit LPA genoemde cijfers zijn gebaseerd op informatie van NCG.

Proces

Dit Lokaal Plan van Aanpak is opgesteld door de gemeente in afstemming met NCG. Het LPA 2022 is een actualisatie van het Lokaal Plan van Aanpak 2020 (looptijd tot 1 juli 2021) en de voortgangsbrief die op 30 juni 2021 in de raad is behandeld en vastgesteld. Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) beoordeelt alle gemeentelijke Lokale Plannen van Aanpak en ook het LPA 2022 van de gemeente Groningen. NCG toetst het LPA 2022 op de gemaakte afspraken. De gemeenteraad stelt het LPA 2022 vast.

Naast bewoners staan

Dit LPA geeft een zakelijk en cijfermatig beeld hoeveel gebouwen er in 2022 worden opgenomen, beoordeeld en aangepakt. Als gemeente realiseren we ons echter heel goed dat in die gebouwen mensen wonen en leven. Bewoners die zich misschien zorgen maken over hun veiligheid of dreigen te verdwalen in een woud aan regelingen. We kunnen niet alle problemen oplossen, maar staan naast onze bewoners en helpen waar dat kan.

2. ACHTERGROND EN KADERS

2.1 GASWINNING EN VERSTERKING

In Groningen vonden maandag 4 oktober 2021 drie aardbevingen plaats. Om 4.59 uur bij Zeerijp, om 15.33 uur bij Appingedam en om 22.47 uur opnieuw bij Zeerijp. De oorzaak van deze bevingen is de gaswinning. Deze drie bevingen zijn niet de enige bevingen geweest in oktober 2021, zie de tabel. Voor het eerst in lange tijd is de aardbevingsdichtheid niet zo hoog geweest. Het blijft dus belangrijk om het versterken van de gebouwen in onze gemeente voortvarend aan te pakken.

Datum en tijd (UTC)	Plaats	Magnitude	Diepte (km)
2021-10-22 21:11:20	Zeerijp	0.8	3.0
2021-10-18 16:56:55	Sint Annen	1.1	3.0
2021-10-15 15:04:21	Zeerijp	1.1	3.0
2021-10-13 15:34:29	Weißenthurm (Duitsland)	2.0	1.0
2021-10-13 15:33:04	Bassenheim (Duitsland)	1.9	1.0
2021-10-07 11:53:20	Zeerijp	0.6	3.0
2021-10-06 18:57:56	Zeerijp	1.3	3.0
2021-10-04 20:47:42	Zeerijp	2.2	3.0
2021-10-04 13:33:45	Appingedam	1.8	3.0
2021-10-04 02:59:08	Zeerijp	2.5	3.0

De aardbevingen zorgen namelijk voor veiligheidsrisico's. Dit terwijl in Nederland iedereen veilig moet kunnen wonen en werken. De veiligheidsnorm is voor het hele land hetzelfde. Sommige gebouwen in Groningen voldoen door de aardbevingen niet aan de veiligheidsnorm. Het risico is niet bij elk gebouw hetzelfde.

Om inzicht te krijgen in de veiligheidsrisico's van de gaswinning in Groningen geeft de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) elk jaar de opdracht om een risicoanalyse uit te voeren. Het uitvoeren van de risicoanalyse is vanaf 2021 in handen van het onafhankelijke onderzoeksinstituut TNO. Om de gevaren en risico's in het aardbevingsgebied te beoordelen gebruikt TNO de seismische dreigings- en risicoanalyse (SDRA). Dit computermiddel bepaalt niet of een gebouw veilig is. Het kost veel tijd om elk gebouw helemaal afzonderlijk te beoordelen. Daarom maakt Nationaal Coördinator Groningen (NCG) sinds juli 2021 gebruik van een eenvoudiger en snellere manier van beoordelen. Dit heet de typologieaanpak. Daarmee worden dezelfde soort woningen hetzelfde beoordeeld. En niet één voor één afzonderlijk, zoals daarvoor gebruikelijk was. In paragraaf 2.5 leest u meer over deze typologieaanpak.

2.2. GOVERNANCE EN WETGEVING

De versterking van gebouwen in Groningen is in 2019 overgegaan van private naar publieke aansturing. Het Rijk is daarmee verantwoordelijk geworden voor de veiligheid in Groningen en staat garant voor de kosten die noodzakelijk zijn om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen. De NAM is op afstand geplaatst. De publieke regie op de versterkingsoperatie wordt wettelijk geregeld in de Tijdelijke Wet Groningen. De inwerkingtreding van de TWG is in afwachting van definitieve besluitvorming in de Eerste Kamer. Tot die tijd gelden de kaders uit het Besluit versterking gebouwen Groningen, waarin de publieke regie op de versterking is geregeld (zie verder bijlage 1). De publieke uitvoeringsorganisatie voor de versterkingsopgave, NCG (Nationaal Coördinator Groningen), valt onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bij de versterkingsoperatie in Groningen zijn diverse organisaties betrokken. In de Lokale Stuurgroep wordt op gemeentelijk niveau sturing gegeven aan de versterkingsoperatie. Hierin zijn de gemeente, NCG en de bij versterking betrokken woningcorporaties vertegenwoordigd en wordt gesproken over de voortgang van de versterking en dorpsvernieuwing. Het LPA is het kader voor de besluiten die in de Lokale Stuurgroep worden genomen.

Op regionaal niveau bereidt het bestuurlijke Versterkingsoverleg Groningen (VOG), van de aardbevingsgemeenten en de provincie, besluiten voor voor het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) met het Rijk. Diverse ambtelijke overleggen faciliteren de besluitvorming en zorgen voor de implementatie.

2.3 SCHADE

Aardbevingen door gaswinning in het Groningenveld hebben impact op veel Groningers. De fysieke effecten van de aardbevingen zijn het meest zichtbaar in de vorm van schade aan gebouwen. Niet alleen de gebouwen vertonen scheuren en schade, ook het vertrouwen van bewoners in de overheid is beschadigd. Sinds 1 juli 2020 handelt het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) als onafhankelijk bestuursorgaan, alle schade veroorzaakt door bevingen, bodemdaling- en stijging af. Dat doet het IMG door onafhankelijk te besluiten over aanvragen tot vergoeding van schade. Het kan om alle vormen van schade gaan, zoals:

- Fysieke schade aan gebouwen; bijvoorbeeld scheuren in muren en vloeren of een riolering die is gebroken.
- Waardedaling van woningen: eigenaren kunnen een vergoeding krijgen als hun woning minder waard is geworden doordat die woning in een gebied staat waar aardbevingen voorkomen.
- Immateriële schade: in het tweede kwartaal van 2021 is het IMG gestart met de eerste afhandelingen van aanvragen voor immateriële schadevergoedingen.

Ook moet het IMG meldingen van mogelijk acuut onveilige situaties (AOS) afhandelen. Als een bewoner zich onveilig voelt in de woning, omdat er een vermoeden is dat de bodembeweging de woning heeft aangetast, dan kan een melding acuut onveilige situatie worden gedaan. Binnen 48 uur geeft het IMG duidelijkheid over de constructieve veiligheid. Waar nodig nemen zij direct preventieve maatregelen.

Het is belangrijk te benadrukken dat versterking niet per definitie leidt tot minder schades. Ook bij versterkte gebouwen kan in het geval van nieuwe aardbevingen schade optreden.

2.4 BESTUURLIJKE AFSPRAKEN

Op 6 november 2020 hebben we bestuurlijke afspraken gemaakt met het Rijk over het vervolg van de versterkingsoperatie, in het licht van de afbouw van de gaswinning. Door de afbouw wordt het veiliger in het aardbevingsgebied en verwachten we dat er minder versterking nodig is. Er is daarom afgesproken dat bestaande versterkingsadviezen kunnen worden uitgevoerd, maar dat eigenaren ook kunnen kiezen voor een herbeoordeling die rekening houdt met de afbouw van de gaswinning.

Als eigenaren daarvoor kiezen, dan kunnen zij een extra financiële tegemoetkoming ontvangen. Hiermee krijgen zij de mogelijkheid om te investeren in de kwaliteit en duurzaamheid van hun woning. De gebouwen zonder versterkingsadvies worden in de komende jaren nog beoordeeld op veiligheid. Ook deze eigenaren hebben recht op een tegemoetkoming. Daarnaast zijn de kosten voor de uitvoering van het versterkingsadvies voor rekening van NCG. In 2021 zijn alle eigenaren geïnformeerd over de bestuurlijke afspraken en wat die voor hun situatie betekenen. Zie bijlage 2 voor meer informatie over de bestuurlijke afspraken.

2.5 VERSNELLING DOOR TYPOLOGIE-AANPAK

Op 24 juni 2021 hebben de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de start van de typologie-aanpak aangekondigd. Dit is een belangrijke stap om te komen tot versnelling van de versterking in het aardbevingsgebied.

Hoe werkt de typologie-aanpak?

Woningen of gebouwen worden niet meer individueel beoordeeld, maar in een typologie ingedeeld. Voor deze typologieën is al bepaald of het nodig is om te versterken. TNO heeft woningen en andere gebouwen in het aardbevingsgebied ingedeeld in dertig typologieën. Door het gebruik van deze methode verwachten we een versnelling van het versterkingsproces. Huiseigenaren weten daardoor eerder waar ze aan toe zijn en de veiligheid van woningen is sneller in kaart gebracht.

Een bouwkundige inspecteert of een woning of ander gebouw in een van de typologieën past. Elk gebouw krijgt dus een opname. Past een gebouw binnen één van de dertig typologieën? Dan kan de bouwkundige op basis van de berekeningen die al gedaan zijn voor deze typologie en de locatie van het gebouw bepalen of versterking nodig is. Het proces ziet er als volgt uit:

Kan een gebouw niet onder een typologie worden ondergebracht? Dan wordt het gebouw getoetst met de al bestaande methode aan de NPR.

Voor een overzicht van de typologieën binnen de gemeente Groningen en welke van deze typologieën gevalideerd zijn, zie bijlage 3.

2.6 OPNAME OP EIGEN VERZOEK (LOOV)

Het Loket Opname op Verzoek (LOOV) is als onderdeel van het versnellingspakket (begin 2020) opgericht. Het is opgenomen in het Besluit Versterking Gebouwen Groningen en komt ook in de TWG. In art. 4, lid 7 staat vermeld dat een eigenaar of bewoner van een gebouw controle kan laten doen op de veiligheid. Nadat een opname is uitgevoerd, stelt de commissie versterking vast of nader onderzoek nodig is, dat wil zeggen dat een beoordeling (ook wel Versterkingsadvies genoemd (VA)) wordt gemaakt. Daarmee wordt het betreffende gebouw onderdeel van de versterkingsopgave. De gemeente "kan" het gebouw dan opnemen in het LPA. In feite is dit een automatisme, aangezien de daartoe bevoegde commissie heeft vastgesteld dat het betreffende gebouw in het versterkingsproces komt.

2.7 VOORTGANG LPA 2021

Onderstaande overzicht geeft een beeld van de voortgang van de versterkingsopgave van de gemeente Groningen in 2021. Op het moment van schrijven van dit LPA waren de cijfers tot en met 30 september 2021 bekend.

<i>Stand per</i>	<i>Werkvoorraad</i>	<i>In LPA (nog starten)</i>	<i>Opname plannen</i>	<i>Beoordeling opstellen</i>	<i>Uitvoerings plan opstellen</i>	<i>Bouw uitvoeren</i>	<i>Afgerond</i>
2021							
31/01	5.029	2.663	223	825	868	74	376
28/02	5.029	2.663	208	824	882	54	398
31/03	5.029	2.660	169	813	907	69	411
30/04	5.029	2.660	149	830	910	65	415
31/05	5.029	2.661	94	857	897	121	417
30/06	5.032	2.661	85	820	899	149	418
31/07	5.032	2.661	80	791	933	149	418
31/08	5.033	2.660	75	754	969	157	418
30/09	5.035*	2.660	73	722	1.001	160	419

* Binnen de 5.035 adressen zitten 2 LOOV adressen. De Lokale Stuurgroep moet nog een formeel besluit nemen of deze adressen tot de scope van de gemeente Groningen gaan behoren.

De cijfers uit de voorgaande tabel zijn overgenomen van de website van NCG:

<https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/versterken/versterking-resultaten/resultaten-per-gemeente>

In de onderstaande tabel geven we een samenvatting van de mutaties die in 2021 hebben plaatsgevonden:

<i>Soort mutatie LPA 2021</i>	<i>Totaal aantal adressen</i>	<i>Toelichting</i>
<i>Afgerond</i>	41 adressen	Sloop – nieuwbouw: 34 adressen (waaronder ook corporatiebezit). Afgerond via Heft in eigen Hand/ Eigen Initiatief: 2 adressen. Oplevering agrarische panden: 2 adressen. Door de oplevering van een kindcentrum als onderdeel van het Scholenprogramma zijn 3 adressen afgerond.
<i>Administratief afgedaan</i>	6 adressen	Gebouwen gesloopt zonder vervangende nieuwe: 4 adressen Op 1 adres was geen bebouwing aanwezig. 1 adres is komen te vervallen door de samenvoeging van één object met 2 adressen.

<i>Soort mutatie LPA 2021</i>	<i>Totaal aantal adressen</i>	<i>Toelichting</i>
<i>Versterking bijzondere situaties (VBS)</i>	8 adressen afgevoerd 2 adressen toegevoegd	Geen sprake meer van een bijzondere situatie: 5 adressen. Oplossing gevonden voor de bijzondere situatie (dossier afgerond): 3 adressen. Adres zat al in het VBS-programma van NCG, maar was nog niet door de Lokale Stuurgroep vastgesteld: 2 adressen.
<i>Loket Opname op Verzoek (LOOV)</i>	4 adressen	Alle 4 de adressen zijn toegevoegd op basis van een besluit van het Loket Opname Op Verzoek, nadat er opnames ter plaatse zijn verricht.

Al met al kunnen we stellen dat we stappen zetten in de goede richting. Stappen die ervoor zorgen dat iedereen in Groningen net zo veilig kan leven als iemand in de rest van Nederland.

3. PRIORITERING

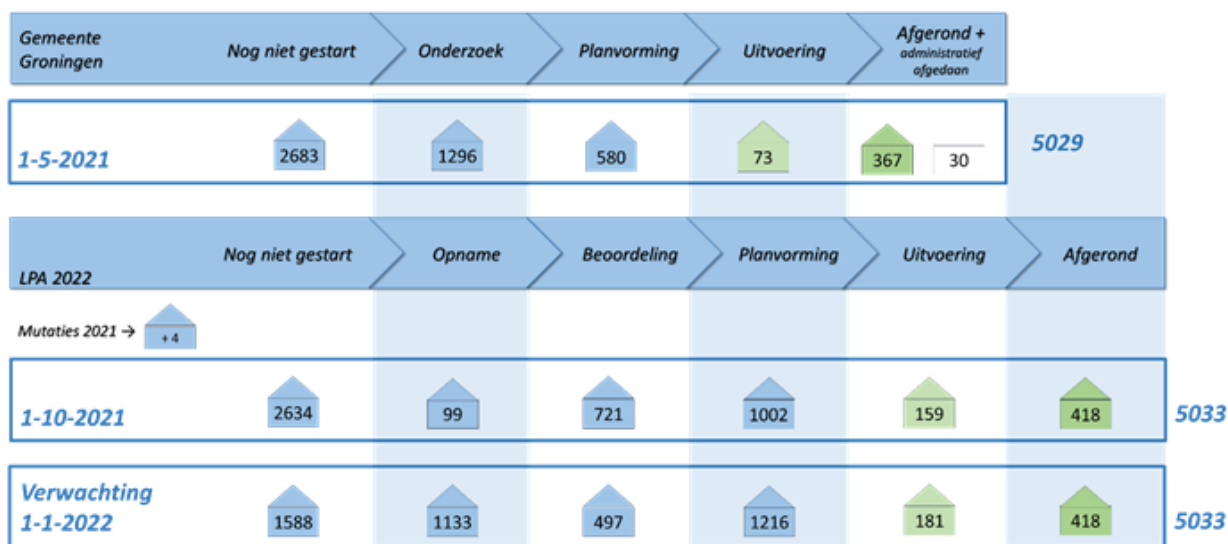
3.1 CENTRALE UITGANGSPUNTEN LPA 2022

Bij het opstellen van onze opdracht aan NCG en de uitvoering van de versterking houden we een aantal uitgangspunten in het oog:

1. Wat loopt, loopt door:
De focus ligt hierbij op de uitvoering. We proberen de capaciteit voor uitvoering optimaal te benutten.
2. De veiligheid van onze inwoners staat voorop:
We nemen eerst adressen op met een verhoogd risicoprofiel (P50), dan de adressen met een licht verhoogd risicoprofiel (P90) en als laatste de adressen met een normaal risicoprofiel (P grijs).
3. We werken dorpsgericht en staan naast onze inwoners:
De versterking van woningen en vernieuwing van de dorpen gaan hand in hand.
4. Waar nodig leggen we de verbinding met de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020.
Dit betekent:
  - *We houden rekening met de mogelijkheid tot herbeoordeling.*
  - *We adviseren onze inwoners over de (mogelijke) inzet van de subsidies.*
  - *Waar een integrale samenwerking kan, doen we dit.*

3.2 OPBOUW VAN DE OPGAVE

In de gemeente Groningen zitten op basis van de diverse afspraken en risico inschattingen op dit moment 5.033 adressen in de versterkingsopgave. Daarvan bevinden zich ongeveer 2.000 in de dorpen en het buitengebied en 3.000 in het oostelijke deel van de stad Groningen. De adressen bevinden zich in verschillende fasen van het versterkingsproces. Zie voor een uitgebreide uitleg van de fasen bijlage 4. In de onderstaande tabel staat hoeveel adressen in elke fase zitten:

In de voorgaande tabel is de stand van zaken terug te zien vanuit ons laatste LPA (1-5-2021). Daarnaast is te lezen wat de stand van zaken was op het moment van het schrijven van dit LPA en de verwachting naar 1 januari 2022. Een onderverdeling van de cijfers van 1 januari 2022 per dorp ziet u in bijlage 5.

De fases van dit LPA verschillen ten opzichte van 1 mei 2021: binnen de fase 'onderzoek' is er verschil tussen de 'opname' en de 'beoordeling'. Daar zit soms veel tijd tussen. Daarom is het belangrijk om dit verschil inzichtelijk te maken.

3.3 PRIORITERING 2022

Opname & Normering

Om te bepalen welke adressen in 2022 prioriteit krijgen, is eerst inzicht nodig in de capaciteit die er is voor opname en beoordeling. Hierbij is onderscheid gemaakt in capaciteit voor reguliere of typologische beoordelingen. Als een gebouw voldoet aan de uitgangspunten van de typologieaanpak, dan wordt deze methode gebruikt. Alle gebouwen die buiten de typologieaanpak vallen, worden regulier beoordeeld.

De beoordelingscapaciteit voor de gemeente Groningen ziet er als volgt uit:

<i>NCG capaciteit voor O&N</i>	<i>2022</i>	<i>2023 (concept)</i>	<i>Totaal</i>
Regulier	40	121	161
Typologie	1.870	900	2.770
Totaal	1.910	1.041	2.951

Welke woningen in 2022 moeten worden opgepakt door O&N binnen NCG hebben we bepaald door de beschikbare capaciteit binnen de NCG en onze eigen prioritering.

Zo komen we tot het volgende programma voor 2022, inclusief een doorkijk naar 2023.

<i>Adressen voor O&N Typologie</i>	<i>Aantal adressen 2022</i>	<i>Risicoprofiel</i>		<i>Aantal adressen 2023 - doorkijk</i>	<i>Risicoprofiel</i>	
		<i>P90</i>	<i>P grijs</i>		<i>P90</i>	<i>P Grijs</i>
<i>Garmerwolde</i>	-			-		
<i>Groningen</i>	1.382	1.382		1.183	1.183	
<i>Harkstede</i>	1	1		-		
<i>Lageland</i>	-			-		
<i>Lellens</i>	-			-		
<i>Sint Annen</i>	-			-		
<i>Ten Boer</i>	233	79	154	-		
<i>Ten Post</i>	108	32	76	-		
<i>Thesinge</i>	9	9		-		
<i>Winneweer</i>	5	4	1	-		
<i>Woltersum</i>	13	1	12	-		
Totaal	1.751			1.183		

Adressen voor Opname & Normering Regulier	Aantal adressen 2022	Risicoprofiel		Aantal adressen 2023 - doorkijk			
		P90	P grijs	P50	Risicoprofiel		
					P90	P Grijs	
Garmerwolde	-			16	16		
Groningen	86	86		-			
Harkstede	-			1	1		
Lageland	-			3	3		
Lellens	-			-			
Sint Annen	-			9	9		
Ten Boer	-			18	15	3	
Ten Post	-			23	8	6 9	
Thesinge	-			37	37		
Winneweer	-			1	1		
Woltersum	-			-			
Totaal	86			108			

In 2022 is het totaal aan adressen voor O&N 1.837. Hierbij blijven we binnen de opgegeven capaciteit door NCG. Er is alleen een overschrijding binnen het regulier opnemen (46 adressen te veel). Aan de andere kant zijn er minder woningen binnen het typologisch opnemen aangeduid (119 adressen minder). De oorzaak hiervan is dat we in de stad Groningen alle woningen zoveel mogelijk in één keer willen opnemen, met uitzondering van het woningcorporatiebezit. We willen geen knip binnen de opnames van de stad. Hoe flexibel we kunnen zijn met de reguliere opnames ten opzichte van de typologische, moet blijken.

De gebouwen met de hoogste prioriteit (P50 = verhoogd risicoprofiel) zijn nagenoeg allemaal afgerond. Binnen het programma van volgend jaar hebben we vanwege de opnames van de stad Groningen op dit moment geen ruimte om de laatste 8 (van eerder 170) adressen op te pakken. De capaciteit binnen de reguliere opnames zetten we in 2022 in de stad Groningen in. Zodra het kan, uiterlijk begin 2023, pakken we deze laatste P50-adressen met voorrang op.

Woningen voor tweede keer in het LPA

Binnen de opdracht voor Opname & Normering voor volgend jaar zitten ook ongeveer 70 adressen die nog geen opname hebben gehad, maar wel ingepland hebben gestaan. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de volgende situaties:

- Adressen waar NCG geen contact mee kon krijgen.
- Adressen waarvan de eigenaar niet kon of wilde meewerken.
- Of adressen waarvan de eigenaar de opname heeft uitgesteld.

Wij vragen het NCG komend jaar opnieuw contact met de eigenaren van deze adressen te zoeken en een opname aan te bieden. Als opnieuw blijkt dat eigenaren niet mee willen werken of NCG krijgt geen contact, dan ronden we het proces af. Hiervoor wordt een protocol opgesteld door NCG.

Ontwerp & Realisatie (O&R)

Wanneer blijkt na een opname en de beoordeling van een gebouw, dat deze niet voldoet aan de norm, volgt er een versterkingsadvies. Het adres gaat dan over naar Ontwerp & Realisatie. Er wordt binnen deze fase gekeken welke maatregelen nodig zijn om het gebouw op norm te krijgen.

De capaciteit binnen Ontwerp & Realisatie is beperkt. Niet alles kan in één keer worden opgepakt. Er is een regionale verdeling afgesproken voor de uitvoeringscapaciteit.

De gemeente Groningen krijgt 15,4% capaciteit binnen Ontwerp & Realisatie van de totale werkvoorraad. Deze is voor 2022 geraamd op 1.800 adressen. Daar gaat de buffercapaciteit van 108 adressen nog vanaf. Voor onze gemeente is de capaciteit dan: $1.692 \times 15,4\% = 260$ adressen in 2022. Op basis van deze capaciteit en onze eigen prioritering ziet het programma voor O&R er voor 2022 zo uit:

<i>Adressen gemeente Groningen voor O&R</i>	<i>Aantal adressen 2022</i>
Garmerwolde	-
Groningen	100
Harkstede	-
Lageland	3
Lellens	-
Sint Annen	-
Ten Boer	75
Ten Post	30
Thesinge	-
Winneweer	3
Woltersum	49
<i>Totaal</i>	<i>260</i>

Bij het opstellen van het programma voor O&R voor 2022 is met het volgende rekening gehouden:

- De 260 opgenomen adressen voor O&R zijn adressen, waarbij de planvorming moet gaan starten. Het zijn adressen die nog niet in de planning zitten van O&R. Het zijn concept projecten voor 2022.
- Projecten die in 2021 zijn gestart binnen realisatie, staan niet in dit overzicht. Deze projecten lopen gewoon door in 2022.
- Het versterkingsadvies wat er ligt voor een adres is gedeeld met de bewoners.
- We houden er rekening mee dat er in de stad Groningen ongeveer 10% versterkt moet worden.

3.4 BEHEER ADRESSENLIJST EN MUTATIES

NCG beheert de adressenlijst en rapporteert op basis hiervan over de voortgang. De Lokale Stuurgroep stelt mutaties op deze lijst vast, zoals het gereed melden van projecten. Maar ook het toevoegen van adressen met urgentie (bijvoorbeeld een Acuu Onveilige Situatie) of via het loket Opname of Verzoek (LOOV).

4. UITVOERING EN PROJECTEN

4.1 DORPSVERNIEUWING

Synchroon aan de versterkingsoperatie lopen in de dorpen binnen onze gemeente op dit moment verschillende dorpsvernieuwingsprogramma's. Hierin werken bewoners en gemeente samen aan het onderhouden en verbeteren van de leefbaarheid op de lange termijn. Het gaat bijvoorbeeld om herstel van het cultuurlandschap, duurzame energieprojecten en het creëren van meer ruimte voor ontmoeting, recreatie en spelen. Daar waar mogelijk betrekken we dorpsvernieuwingsprojecten in de planvorming voor versterking.

4.2 TIJDELIJKE HUISVESTING

In veel gevallen betekent de versterking dat een pand voor bepaalde tijd niet kan worden gebruikt. Daarom moet in tijdelijke huisvesting worden voorzien. We willen dat de tijdelijke huisvesting past bij de mogelijkheden die de gebruiker van het pand heeft. Dit zijn de mogelijkheden:

- De eigenaar/gebruiker/bewoner krijgt een vergoeding en regelt zelf tijdelijke huisvesting.
- Gebruik van panden in bezit van onze gemeente en andere partners.
- Gebruik van nog te bouwen permanente panden.
- Gebruik van nog te bouwen tijdelijke panden.

Er zijn nu vier locaties voor tijdelijke huisvesting in resp. Ten Post (Huisburen en Amca-locatie (Fivelhuizen)), Ten Boer (Boersterweg) en Lellens. In totaal is dit een capaciteit van ruim 130 tijdelijke woningen/units. We werken aan extra THV-locaties in Winneweer, Ten Boer (Woldwijk) en Woltersum. Dit gebeurt in nauwe samenwerking tussen de gemeente en NCG, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het beschikbaar maken van locaties en de planologische kaders. De beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting wordt voortdurend gemonitord en afgezet tegen de verwachte vraag. Voor de voortgang van de versterking is het van groot belang dat dit steeds goed in balans is.

4.3 VERSTERKING PER PROGRAMMA EN FASE

In deze paragraaf beschrijven we de versterking per programmatype en fase waarin de adressen zich nu bevinden. Zo is goed de voortgang binnen deze projecten te zien. Een uitgebreide beschrijving van wat elk programma inhoudt, is te vinden in bijlage 6.

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	<i>Totaal</i>
<i>Dorpshuizen</i>			2	1	1	4	8
<i>Heft in eigen Hand & Eigen Initiatief</i>				7	7	2	16
<i>Scholenprogramma</i>				3	2	3	8
<i>Zorgprogramma</i>				66	58		124

Onze erfgoedscope ziet er als volgt uit:

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	<i>Totaal</i>
<i>Beeldbepalend</i>	2	2	17	7	0	24	52
<i>Karakteristiek</i>		7	32	30	7	29	105
<i>Erfgoedlijst</i>		5	7	7	0	2	21
<i>Overige erfgoedpanden</i>		1	5	16	1		23

Onze Agro scope ziet er als volgt uit:

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	<i>Totaal</i>
AGRO	0	5	24	32	2	3	66

Het programma Versterking Bijzondere situaties (VBS) ziet er zo uit:

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	<i>Totaal</i>
VBS	0	0	0	22	2	0	24

Niet elk adres binnen elk programma is uniek. Een agro-gebouw kan namelijk ook binnen de erfgoedscope vallen. Of bijvoorbeeld een dorps huis dat ook een beeldbepalend object is. Daarom zijn de verschillende scopes afzonderlijk van elkaar in beeld gebracht.

4.4 GRONINGEN OOST

Ongeveer de helft van onze versterkingsopgave (ca. 2.600 adressen) bevindt zich in de stad Groningen (oostelijke stadswijken). Alle adressen in de stad, die zich in ons LPA bevinden, vallen in de categorie P90 'licht verhoogd risico'. Om deze reden hebben wij deze adressen in de afgelopen jaren niet in uitvoering genomen. In voorgaande versies van het LPA hebben we aangegeven dat we het onderzoek in de stad willen laten uitvoeren op basis van de NPR9998:2020 en met de typologieaanpak.

Door de Bestuurlijke Afspraken van 6 november 2020 komen ook de eigenaren van de woningen in de stad in aanmerking voor subsidie (Blok C). Volgens regionale afspraken met het Rijk zijn de eigenaren hierover in juni 2021 geïnformeerd. Daarbij hebben wij ook gemeld dat we op afzienbare termijn willen beginnen met het uitvoeren van een versterkingstoets. In de nieuwe NPR ligt de stad Groningen voor alle tot nu toe door de ACVG gevalideerde typologieën buiten de risicocontouren. Dit betekent dat als vastgesteld wordt dat een gebouw behoort tot één van deze typologieën, duidelijk is dat het voldoet aan de veiligheidsnorm.

Met dit uitgangspunt is de NCG eind 2021 gestart met de opname van 1.048 adressen in de oostelijke stadswijken. Wij verwachten dat voor het overgrote deel van deze adressen nog in het eerste kwartaal van 2022 vastgesteld kan worden dat zij aan de veiligheidsnorm voldoen. Recent is een projectteam gestart met één projectmanager die zowel de medewerkers van gemeente als NCG aanstuurt. Op basis van de opgedane ervaringen, wordt in 2022 een planning gemaakt voor de aanpak van de overige adressen in dit gebied (grotendeels bezit van woningbouwcorporaties).

4.5 RELATIE LPA MET MEERJAREN VERSTERKINGSPLAN

Om voor het gehele versterkingsprogramma voor alle gemeenten zicht te krijgen op de uitvoering wordt tegelijk met het opstellen van dit Lokale Plan van Aanpak door NCG en gemeenten gewerkt aan een Meerjaren Versterkingsplan (MJVP). Dit heeft als doel om op de schaal van het hele aardbevingsgebied, op basis van lokale programma's van aanpak van de vijf aardbevingsgemeenten, sturing te geven aan de uitvoering en de planning van de versterkingsoperatie. Het vormt daarmee de gezamenlijke visie van de gemeenten en NCG op het verloop van de versterkingsoperatie.

Het MJVP (dat tijdens het schrijven van het LPA 2022 nog niet was afgerond en vastgesteld) is niet een plan dat in beton gegoten is. Daarvoor kent de versterkingsaanpak te veel onzekerheden. Op basis van de Lokale Plannen van Aanpak wordt het MJVP periodiek bijgesteld. En de Lokale Plannen worden vervolgens geactualiseerd op basis van de doorontwikkeling van het MJVP. Het MJVP en de Lokale Plannen van Aanpak vormen zo een logisch geheel.

5. COMMUNICATIE

5.1 ALGEMEEN

De versterkingsopgave in onze gemeente is omvangrijk en complex. Een goede communicatie met onze inwoners is van essentieel belang en moet transparant, eenduidig en toegankelijk zijn. Dat is niet eenvoudig, maar we werken er continu aan en er worden ook goede stappen gezet. Mooie recente voorbeelden zijn de kernteams en projectteams in de dorpen waarbinnen gemeente (onder voorzitterschap van de gebiedsregisseurs) en NCG nauw met elkaar samenwerken en de communicatie met elkaar afstemmen. Andere voorbeelden zijn het inlooppunt in Woltersum (als onderdeel van de integrale aanpak), waar inwoners terecht kunnen met vragen aan de gemeente, NCG en IMG. Ook de recente ontwikkeling van een gebiedsgerichte communicatiekalender helpt om communicatie en inzet van communicatiemiddelen beter op elkaar af te stemmen en toe te spitsen op de informatiebehoefte van de betreffende inwoners.

In bijlage 7 is een uitsnede van de communicatiekalender weergegeven evenals een voorbeeld van een gebiedsgerichte communicatiematrix. Kalender en matrix zijn geen statische documenten maar worden voortdurend aangepast aan de actualiteit.

5.2 ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

In beginsel is de NCG verantwoordelijk voor de communicatie over de voortgang van de versterking. Communicatie over de versterkingsprojecten Hamplaats (inmiddels afgerond), Ommelanderstraat/Blinkerdlaan en funderingsproblematiek in Woltersum zijn hierop uitzondering. Hier ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de gemeente. Dit geldt ook voor de informatievoorziening over de bestuurlijke afspraken van november 2020. De gemeente is daarnaast verantwoordelijk voor de communicatie over de dorpsvernieuwing. Stichting Woonzorg is primair verantwoordelijk voor de communicatie naar haar bewoners van het zorgcentrum Bloemhof en de woningbouwcorporaties zijn verantwoordelijk voor communicatie met hun huurders. In de praktijk wordt de informatie van alle (nieuws-)brieven afgestemd tussen de betrokken organisaties.

6. RISICO'S

6.1 MAATSCHAPPELIJKE EN PERSOONLIJKE ONTWRICHTING

Zoals al in paragraaf 2.1 staat, is de aardbevingsdichtheid momenteel hoger dan hij in lange tijd geweest is. Elke beving in Groningen betekent voor een aantal inwoners weer een rondje om het huis om te kijken of er schade is bijgekomen. Of om te kijken of de schades die er al zijn niet nog erger zijn geworden. Het maakt bewoners onzeker over de veiligheid van hun woning.

De afgelopen jaren is de wet- en regelgeving binnen het aardbevingsdossier regelmatig aangepast. Bewoners kunnen hierbij het gevoel krijgen dat de spelregels wijzigen tijdens het spel. Dit geeft onrust en schaadt ook het vertrouwen van de bewoners in de overheid.

Daarnaast is de impact groot voor onze inwoners waar sprake is van grootschalige sloop-nieuwbouw. Gedurende deze projecten moeten bewoners voor langere tijd hun woning uit. Stress of gevoelens van onmacht kunnen invloed hebben op de psychische gezondheid van bewoners.

Het is belangrijk dat wij als gemeente oog en oor hebben voor deze situaties, betrouwbaar zijn en naast de mensen in het aardbevingsgebied staan. We blijven hard doorwerken aan een goed perspectief voor onze bewoners en dorpen. We helpen onze inwoners bij vragen, bijvoorbeeld over de verschillende regelingen en de complexiteit hiervan. Zie voor een beknopt overzicht van de meeste regelingen bijlage 8. Waar het kan, werken we zo veel mogelijk integraal samen met de NCG en het IMG.

6.2 UITVOERINGS-CAPACITEIT

De versterkingsopgave is complex en in de afgelopen jaren is door diverse oorzaken niet het benodigde tempo behaald. Met de hiervoor genoemde introductie van de typologieaanpak lijkt de gewenste snelheid in opname en beoordelen gerealiseerd te kunnen worden.

Diezelfde snelheid zien we echter nog niet bij de uitvoering van de versterking. De uitvoeringscapaciteit loopt achter bij de beoordelingscapaciteit waardoor een stuwmeer aan uit te voeren versterkingsadviezen dreigt. De capaciteit bij marktpartijen (bouwbedrijven) is momenteel eveneens een knelpunt. Ook wanneer een deel van deze adviezen uiteindelijk niet meer leiden tot (zware) versterkingsprojecten lopen de beide trajecten (beoordelen en uitvoeren) onvoldoende gelijk op. Hiervoor wordt regionaal voortdurend aandacht gevraagd bij zowel NCG als het ministerie van BZK.

6.3 FUNDERINGSAANPAK WOLTERSUM

Als uitvloeisel van de bestuurlijke afspraken versterking Groningen van 6 november 2020 is in Woltersum gekozen voor een maatwerkoplossing die uitmondt in een integrale aanpak van versterkingsmaatregelen, schadeherstel en funderingsproblematiek. Deze laatste niet als gevolg van de gaswinning, maar door inklinking van de bodem. Centraal in de aanpak van de funderingsproblematiek staat de woningeigenaar die zelf de regie houdt op het onderzoek naar en herstel van de fundering van zijn woning. De gemeente heeft hiervoor een subsidieverordening opengesteld met de mogelijkheid om de kosten van een funderingsonderzoek (tot een maximum van 10.000 euro inclusief btw) en herstel van de fundering (tot een maximum van 100.000 euro inclusief btw) vergoed te krijgen en te integreren in de 'totaalaanpak' van de woning. De subsidieregeling geldt exclusief voor Woltersum en niet voor funderingsproblematiek in andere dorpen. Dat vraagt om heldere uitleg en communicatie.

6.4 HERBEOORDELINGEN

Door de bestuurlijke afspraken van november 2020, komen in totaal 1.492 adressen in gemeente Groningen in aanmerking voor een herbeoordeling. Van deze 1.492 adressen zijn 627 adressen van woningbouwcorporaties. De eigenaren van deze adressen kunnen kiezen voor verdergaan met het liggende versterkingsadvies, of voor een herbeoordeling op basis van de nieuwste inzichten. Hoeveel eigenaren binnen de gemeente Groningen precies kiezen voor een herbeoordeling, is niet bekend en moeilijk in te schatten.

Het maken van een keuze kost tijd. Zo heeft een eigenaar een half jaar de tijd om de keuze voor wel/niet herbeoordelen te maken. Dit heeft geleid tot vertragingen. Daarnaast moet er extra capaciteit vrijgemaakt worden bij O&N voor de opnames van de herbeoordelingen.

6.5 TIJDELIJKE HUISVESTING

Zoals in paragraaf 4.2 aangegeven zijn er meerdere locaties voor tijdelijke huisvesting gerealiseerd. We werken daarnaast aan extra locaties in Winneweer, Ten Boer (Woldwijk) en Loppersum. Dit zijn langdurige processen. Zowel technisch als procedureel. De tijdige beschikbaarheid van voldoende tijdelijke huisvesting blijft daarmee een voortdurend punt van aandacht.

6.6 LOOV

Via het Loket Opname op Verzoek (LOOV) kan een eigenaar of bewoner van een gebouw controle laten doen op de veiligheid. Nadat een opname is uitgevoerd, stelt de commissie versterking vast of nader onderzoek nodig is, dat wil zeggen dat een beoordeling (ook wel een Versterkingsadvies of VA genoemd) wordt gemaakt. Daarmee wordt het betreffende gebouw onderdeel van de versterkingsopgave. De gemeente kan het gebouw dan opnemen in het LPA maar heeft geen sturing en zicht op het aantal adressen dat via LOOV wordt aangemeld. Recent zijn in onze gemeente vier adressen via LOOV toegevoegd aan het LPA. Als dit aantal sterk toeneemt, zoals in andere gemeenten is gebeurd, dan kan dit tot capaciteitsproblemen leiden.

7. VOORTGANG EN MONITORING

Het LPA 2022 is een werkdocument en wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten en plannings.

De voortgang van het LPA 2022 wordt bewaakt in de Lokale Stuurgroep Versterken en Vernieuwen (LSG). Hierin hebben gemeente, NCG, Woonzorg Nederland en woningbouwcorporatie Wierden en Borgen zitting. Partijen hebben allen voldoende mandaat om onderstaande activiteiten te kunnen accorderen.

- In de LSG kunnen tussentijds adressen worden toegevoegd aan de werkvoorraad. Het gaat dan met name om adressen die met voorrang moeten worden opgepakt vanwege complexiteit en/of sociale problematiek. De NCG zorgt dan voor zo spoedig mogelijke uitvoering.
- De NCG geeft een maandelijkse update van de uitvoering van het LPA. Zij doet dit op basis van de door de LSG goedgekeurde adressenlijst. O.a. het beschikbaar komen van versterkingsadviezen wordt tijdig gemeld, zodat vervolgacties kunnen worden voorbereid.
- Wijzigingen in de adressenlijst kunnen alleen via accordering van de Lokale Stuurgroep. Hiermee wordt het toevoegen of verwijderen van adressen op de lijst, alsmede het afgerond zijn van adressen verklaard.
- Per vier maanden vindt door partijen een knelpunten analyse van de plannings van de adressen in het versterkingsproces plaats. De partijen leveren hiervoor adequate plannings en overzichten aan. Om de uitwisseling van data verder te optimaliseren onderzoekt het projectteam 'Eén waarheid' (gevormd door NCG, gemeenten en Ondersteunend Bureau Gaswinning) op dit moment hoe we informatie kunnen koppelen en stroomlijnen.
- Tussentijdse optredende knelpunten en/of vertragingen worden altijd zo spoedig mogelijk gemeld.

Vorbereiding van de Lokale Stuurgroep V&V vindt plaats in het periodieke operationeel overleg tussen NCG en gemeente. Het operationeel overleg wordt over de voortgang in het gebied geïnformeerd via de kernteams in Woltersum, Ten Post en Ten Boer en het projectteam Groningen Oost.

8. DEFINITIES

- **AOS:** Acut Onveilige Situatie.
- **ACVG:** Adviescollege voor de Veiligheid Groningen. Het onafhankelijke ACVG adviseert, gevraagd en ongevraagd, de minister van EZK (verantwoordelijk voor veiligheid) en de minister van BZK (verantwoordelijk voor de versterking) over kaders en normen voor de veiligheid van gebouwen.
- **Beoordeling:** Onderzoek of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet.
- **Bedrijfsbureau BI:** Bedrijfsbureau BI bestaat uit een afvaardiging van de medewerkers van zes gekwalificeerde regionale aannemers. Bedrijfsbureau BI verzorgt voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken/NCG en de Regio de werkvoorbereiding en coördineert de versterking van een deel van de adressen in het aardbevingsgebied.
- **Heft in Eigen Hand/Eigen Initiatief:** Programma's van NCG waarbij eigenaren zelf regie hebben over de versterking van hun woning. De programma's gaan door op basis van gewekte verwachtingen.
- **HRA:** De Hazard and Risk Assessment is een jaarlijks onderzoek naar de veiligheidsrisico's in het aardbevingsgebied. Onderdeel van dit onderzoek is het risicomodel, waarmee op basis van een probabilistische methode de waarschijnlijkheid wordt aangegeven of een woning wel of niet voldoet aan de veiligheidsnorm. De Mijltraad heeft dit risicomodel gebruikt in haar advies.
- **IMG:** Instituut Mijnbouwschade Groningen, onafhankelijk bestuursorgaan om alle schade veroorzaakt door bevingen, bodemdaling- en stijging af te handelen.
- **Inspectie:** Onderzoek naar de constructieve eigenschappen van een gebouw. In de nieuwe aanpak wordt dit opname genoemd.
- **Licht verhoogd risicoprofiel (P90):** Gebouwen waarvan het mogelijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **LOOV:** Loket Opname op Verzoek.
- **MJVP:** Meerjaren-Versterkingsplan.
- **NCG:** Nationaal Coördinator Groningen, uitvoeringsorganisatie voor versterking.
- **Normaal risicoprofiel:** Gebouwen waarvan het waarschijnlijk is dat zij voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Normbesluit:** Het besluit waarin staat of een gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm (10^{-5}), omvat de soort maatregelen die nodig zijn om het gebouw op norm te krijgen en een indicatie van de kosten. Na het nemen van het normbesluit start de planvormingsfase. NCG neemt het normbesluit namens de minister van BZK.
- **NPR (9998):** De Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 is de richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen. De meest recente versie van NPR 9998 dateert van november 2018.
- **Opname:** Zie Inspectie.
- **Risicoprofiel:** Op basis van het risicomodel in de HRA is aan alle woningen in het aardbevingsgebied een risicoprofiel toegekend. Dit risicoprofiel geeft de waarschijnlijkheid aan dat een woning niet voldoet aan de veiligheidsnorm.
- **Tijdelijke huisvesting:** Een woning waar bewoners naar toe verhuizen voor als zij tijdens de versterking of nieuwbouw van hun huis niet thuis kunnen wonen.
- **VBS:** Versterking Bijzondere Situaties.

- **Veiligheidsnorm:** In 2015 heeft de Commissie Meijdam geadviseerd om in Groningen de veiligheidsnorm 10-5 te hanteren. Dat betekent dat de kans dat een individu overlijdt als gevolg van aardbevingen kleiner moet zijn dan eens per 100.000 jaar. Deze veiligheidsnorm is het uitgangspunt in de NPR. Als na doorrekening van een gebouw blijkt dat de kans op overlijden groter is dan eens per 100.000 jaar, zijn versterkingsmaatregelen noodzakelijk.
- **Verhoogd risicoprofiel (P50):** Gebouwen waarvan het waarschijnlijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Versterkingsadvies (VA):** In een versterkingsadvies staan de maatregelen die nodig zijn om een gebouw te laten voldoen aan de norm voor aardbevingsbestendig bouwen.
- **Versterkingsbesluit:** Het besluit waarin de maatregelen zijn uitgewerkt om het gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen, waarbij rekening is gehouden met voorkeuren van de eigenaren en bewoners. Na het nemen van het versterkingsbesluit start (de voorbereiding van) de uitvoering.

BIJLAGEN

Lokaal Plan van Aanpak 2022
Versterkingsopgave gemeente Groningen

BIJLAGE 1 TIJDELIJKE WET GRONINGEN

Op 10 maart 2021 is het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen aangenomen door de Tweede Kamer. Als ook de Eerste Kamer instemt is de wet van kracht. Bij het schrijven van dit Lokaal Plan van Aanpak heeft de Eerste Kamer nog niet ingestemd. Tot het moment van inwerkingtreding van de Tijdelijke wet Groningen gelden de kaders uit het Besluit versterking gebouwen Groningen, waarin de publieke regie op de versterking is geregeld.

Met het wetsvoorstel wordt NAM definitief uit het systeem gehaald en de versterking, net als eerder de schadeafhandeling, volledig in publieke handen genomen. Daarnaast wordt de bevoegdheidsverdeling tussen overheden geregeld en de versterkingsoperatie publiekrechtelijk vastgelegd. De besluitvorming wordt van opname tot uitvoering belegd bij NCG. Dit betekent in de praktijk dat de bewoner te maken krijgt met maar één organisatie die één besluit neemt over de versterking van zijn woning.

De planning en prioritering van de versterkingsopgave worden belegd bij de gemeente. Gemeenten hebben goed zicht op de situatie van bewoners en de overige ontwikkelingen die op bewoners afkomen. Het Plan van Aanpak geeft het kader voor de uitvoering van de versterkingsoperatie en bevat de planning en prioritering van de opname, beoordeling en uitvoering van de versterking. Daarmee hebben de gemeenten een centrale rol in de versterkingsoperatie en kan invulling worden gegeven aan het koppelen van de versterkingsoperatie aan lokale initiatieven.

De Lokale Stuurgroep geeft op gemeentelijk niveau sturing aan de versterkingsoperatie. Hierin zijn de gemeente, NCG als uitvoeringsorganisatie en bij versterking betrokken woningcorporaties vertegenwoordigd en wordt gesproken en besloten over de (voortgang van de) versterking. Het door de gemeenteraad vastgestelde Lokaal Plan van Aanpak is het kader voor de besluiten die in de Lokale Stuurgroep worden genomen.

Op regionaal niveau is er het Versterkingsoverleg Groningen (VOG), waarin de aardbevingsgemeenten en de provincie besluiten voorbereiden voor het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) met het Rijk.

BIJLAGE 2 BESTUURLIJKE AFSPRAKEN

Op 6 november 2020 hebben rijk en regio afspraken gemaakt over het vervolg van de versterkingsoperatie. Doel van die afspraken in hoofdlijnen:

- Bewoners meer rust, duidelijkheid, keuzemogelijkheid en voorspelbaarheid bieden;
- De uitvoering te versnellen en beter beheersbaar maken;
- Antwoord geven op de veranderende (risico-)situatie door het stoppen met de gaswinning.

De afspraken bestaan uit de volgende onderdelen:

- A. Woningen met een bestaand Versterkingsadvies (VA) of waar bestuurlijke afspraken over zijn gemaakt (ca. 13.000 woningen, waarvan ca. 1.500 in gemeente Groningen):
  - Versterkingsadviezen worden uitgevoerd, tenzij de eigenaar herbeoordeling volgens de nieuwste inzichten wil.
  - Eigenaren die kiezen voor herbeoordeling hebben, ongeacht de uitkomst daarvan, recht op een bijdrage van €30.000, waarvan €17.000 subsidie voor woningverbetering en verduurzaming en €13.000 vrij te besteden.
  - Eigenaren hebben recht op onafhankelijke ondersteuning.
- B. Woningen zonder VA waarbij door toepassen van de nieuwste inzichten niet goed uit te leggen verschillen ontstaan met woningen in de buurt (ca. 4000 woningen, waarvan ca. 500 in gemeente Groningen):
  - Voor een deel zijn specifieke afspraken gemaakt (dit betreft in onze gemeente de aanpak van funderingsproblematiek in Woltersum).
  - De rest van de woningen wordt beoordeeld volgens de nieuwste inzichten. Ook voor deze woningen is een bijdrage van €30.000 beschikbaar (als onder A).
- C. Woningen zonder VA die niet onder A of B vallen (ca. 10.000 woningen, waarvan ca. 3.000 in gemeente Groningen):
  - Opname en beoordeling vindt plaats volgens de nieuwste inzichten.
  - De eigenaren ontvangen €17.000 subsidie voor woningverbetering en verduurzaming.
- D. Gebiedsfonds van €300 miljoen:
  - Beschikbaar voor inpassingskosten bij sloop-nieuwbouw van huizen en projecten in het kader van programma's voor scholen, zorg en erfgoed (riool, wegen, openbare ruimte).
  - Dekken van het tekort in batch 1588.
  - Oplossen van schrijnende situaties (€10 miljoen) en enkele andere programma's.
- E. Woningverbetering buiten het versterkingsprogramma:
  - Voor particuliere eigenaren binnen het aardbevingsgebied die buiten de versterkingsoperatie vallen is er een subsidieregeling van €10.000 voor woningverbetering en verduurzaming. Zij kunnen zich onafhankelijk laten begeleiden.
  - Met de woningcorporaties worden aparte afspraken gemaakt over woningverbetering. Een deel (€750) komt direct ten goede van de huurder.
- F. Typologieaanpak:
  - Waar mogelijk worden woningen na individuele opname volgens de typologiebenadering beoordeeld.
  - Met de typologiebenadering kunnen vergelijkbare woningen in één keer beoordeeld worden en hoeft dat dus niet meer per individuele woning. Bedoeling daarvan is versnelling van het proces. Waar dat niet kan blijft de reguliere beoordeling van toepassing.

BIJLAGE 3 TYPOLOGIE-INDELING

De indeling van de versterkingsopgave van de gemeente Groningen in typologieën ziet er zo uit:

Typologie	Aantal adressen				Eindtotaal
	Vlekkenkaart beschikbaar	Vlekkenkaart deel beschikbaar	Vlekkenkaart nog niet beschikbaar	Kan niet op basis van typologie	
BETON1		439			439
HOUT2			7		7
METSELWERK1	1.051				1.051
METSELWERK2	794				794
METSELWERK3			32		32
METSELWERK4				73	73
METSELWERK5	37				37
METSELWERK6	40				40
METSELWERK7	424				424
METSELWERK-D			1.769		1.769
METSELWERK-F			215		215
STAAL(1,4 OF 7)			26		26
NCG_SloopNieuwbouw				34	34
UITZONDERING				88	88
Leeg (LOOV)					4
Totaal					5.033

Uitleg van de verschillende typologieën:

- Beton 1 (**gevalideerd**): Hieronder vallen gietbouwoningen met stabiliteitswanden en één of twee bouwlagen. Deze typologie is onderverdeeld in drie sub-typologieën:
  - Beton 1a: Gebouwen waarbij de verdiepingsvloeren zijn gekoppeld aan de wanden.
  - Beton 1b: Rijwoningen of twee-onder-één-kapwoningen waarbij de verdiepingsvloeren niet zijn gekoppeld aan de wanden.
  - Beton 1c: Vrijstaande gebouwen waarbij de verdiepingsvloeren niet zijn gekoppeld aan de wanden.
- Hout 2 (**niet gevalideerd**): Portaalconstructie met gelamineerd hout met maximaal 2 bouwlagen.
- Metselwerk 1 (**gevalideerd**): Onder deze typologie vallen rijwoningen en of twee-onder-een-kapwoningen met maximaal drie woonlagen. De woningen hebben gevel met een spouwmuur en bestaan uit gemetselde stenen, met minder dan 85% openingen, zoals ramen en deuren. De woningen zijn in series of geschakeld, dus aan elkaar, gebouwd. De verdiepingsvloer is van beton.
- Metselwerk 2 (**gevalideerd**): Onder deze typologie vallen rijwoningen en twee-onder-een-kapwoningen met maximaal drie woonlagen. De woningen hebben gevels met een spouwmuur en bestaan uit gemetselde stenen, met meer dan 85% openingen, zoals ramen en deuren. De woningen zijn in series of geschakeld, dus aan elkaar, gebouwd. De verdiepingsvloer is van beton of hout.
- Metselwerk 3 (**niet gevalideerd**): Seriematige bouw van rijtjeswoningen of 2 onder 1 kap met houten vloeren. Deze typologie is onderverdeeld in twee subtypologieën:
  - METSELWERK3A met een percentage openingen in de maatgevende langsgevel < 85%.
  - METSELWERK3B met een percentage openingen in de maatgevende langsgevel ≥ 85%.
- Metselwerk 4 (**niet gevalideerd**): Seriematige bouw met 3 bouwlagen met percentage opening van 100% in de langsgevel op de begane grond. Dit betreft drive-in woningen.

- Metselwerk 5 (gevalideerd): Hierover vallen vrijstaande woningen met twee woonlagen. De gevels bestaan uit een steensmuur (dus geen spouwmuur) van gemetselde stenen. De verdiepingsvloer is van beton of hout.
- Metselwerk 6 (gevalideerd): Onder deze typologie vallen vrijstaande woningen met twee woonlagen. Waarbij de gevels bestaan uit een spouwmuur van gemetselde stenen. De verdiepingsvloer is van beton.
- Metselwerk 7 (gevalideerd): Onder typologie Metselwerk 7 vallen vrijstaande woningen met twee woonlagen waarvan de gevels bestaan uit een spouwmuur van gemetselde stenen. De verdiepingsvloer is van hout en de zolder is bewoond.
- Metselwerk D (niet gevalideerd): De typologiegroep Metselwerk-D bestaat uit woonblokken met 3 tot 5 bouwlagen. Aanvankelijk werd voorzien dat deze zou bestaan uit twee typologieën, maar op basis van de uitgevoerde studie is besloten geen nadere onderverdeling te maken. Metselwerk-D is derhalve gedefinieerd als de typologie met 3 tot 5 bouwlagen. De naam van typologiegroep en typologie is dus dezelfde.
- Metselwerk-F (niet gevalideerd): Een specifieke groep gebouwen betreft de boerderijen. Dit zijn de gebouwen die oorspronkelijk gebruikt zijn voor agrarische doeleinden (deze hoeven dus momenteel niet als zodanig in gebruik te zijn). Hiervoor is een aparte typologiegroep gedefinieerd die nog verder wordt uitgewerkt.
Indien de boerderij bestaat uit een vrijstaande woningen met daarnaast bedrijfsgebouwen, dan wordt de vrijstaande woning beoordeeld volgens de van toepassing zijnde typologie. Voor boerderijen waarbij het woonhuis is verbonden met het schuurgedeelte zijn aanvullende typologieën ontwikkeld.
- Staal (1, 4 of 7) (niet gevalideerd): Staal 1: Raamwerk met 1 of 2 bouwlagen – Staal 4: Constructie met schoren met 1 of 2 bouwlagen – Staal 7: Constructie met stalen portaalconstructie (driescharnierspant).

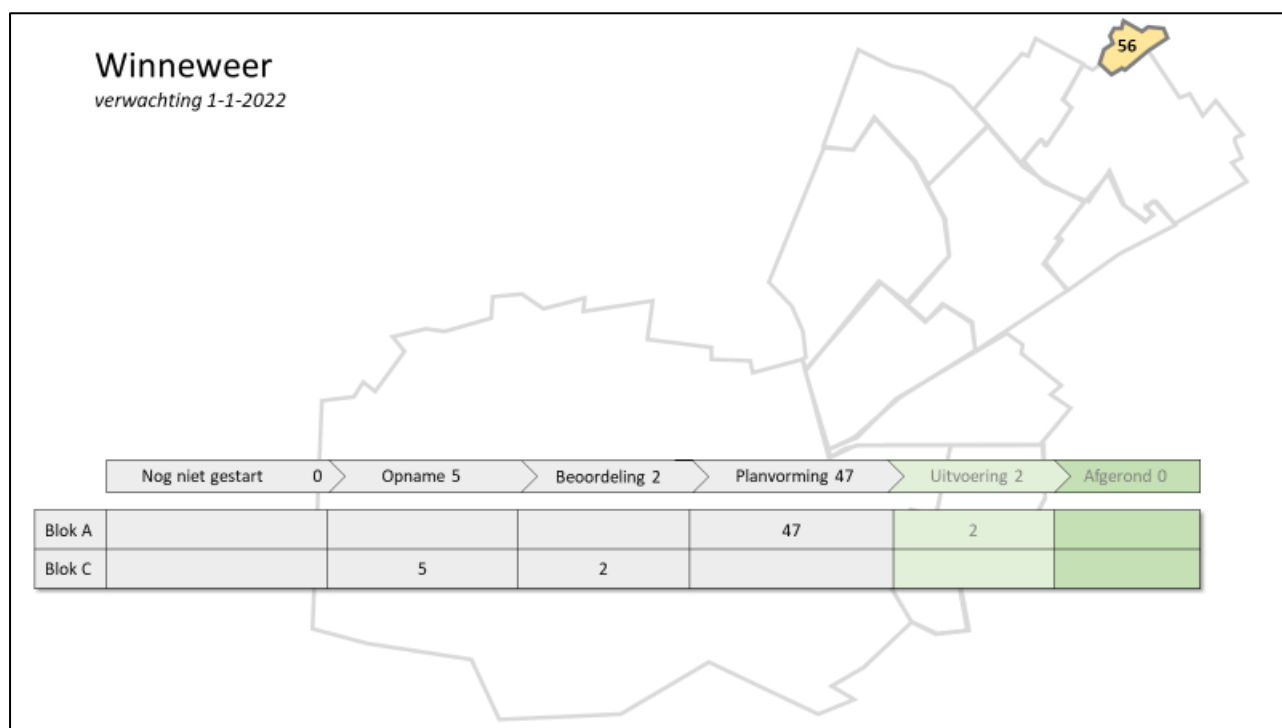
BIJLAGE 4 OVERZICHT WERKWIJZE NCG: VAN OPNAME TOT UITVOERING

Het versterkingstraject binnen NCG bestaat uit 6 fasen. Voor fase 1 t/m 5 geldt dat niet alle adressen tegelijkertijd worden opgepakt. Wij bepalen welke adressen prioriteit krijgen binnen de desbetreffende fase. Daarnaast is het ook afhankelijk van de capaciteit bij de ingenieursbureaus (opname en beoordeling), aannemers (planvorming en uitvoering) en NCG (projectbegeleiding) hoeveel adressen tegelijkertijd opgepakt kunnen worden.

<i>Fase</i>	<i>Omschrijving</i>
Nog te starten	<p>In deze fase zijn adressen nog niet toegevoegd aan het Lokaal Plan van Aanpak (LPA) van de gemeente. Voor deze adressen is het versterkingstraject nog niet gestart. In overleg met NCG maakt elke gemeente in het aardbevingsgebied jaarlijks een gemeentelijk programma (Lokaal Plan van Aanpak). Daarin staat met hoeveel en met welke adressen dat jaar wordt begonnen met het versterkingsproces.</p> <p>Resultaat (fase afgerond): In Lokaal Plan van Aanpak opgenomen De gemeente heeft aangegeven voor welke adressen het versterkingsproces van start gaat. Deze adressen gaan door naar fase 2: Opname.</p>
Opname	<p>In deze fase zijn de adressen opgenomen in het Lokaal Plan van Aanpak van de gemeente. De opname kan gepland en uitgevoerd worden. Bij een opname worden zoveel mogelijk bouwtechnische gegevens verzameld. Een opname bij een gebouw dat past binnen een typologie zal sneller verlopen dan een (reguliere) opname van een uniek gebouw. Gebouwen binnen een bepaalde typologie hebben dezelfde constructieve kenmerken waardoor uitgebreid onderzoek niet nodig is. Bij een uniek gebouw kan uitgebreid onderzoek wel nodig zijn.</p> <p>Resultaat (fase afgerond): Opname uitgevoerd De opname is afgerond. Een bouwkundige kan de verzamelde gegevens nu beoordelen. Het adres gaat door naar fase 3: Beoordeling.</p>
Beoordeling	<p>In deze fase is de opname uitgevoerd. Een bouwkundige kan de opnamegegevens nu bestuderen en een beoordeling opstellen. In het beoordelingsrapport staat of een pand veilig genoeg is bij een aardbeving of niet. Voor vergelijkbare adressen, zoals in een flat, kan één beoordeling worden opgesteld.</p> <p>De beoordeling schrijven we op in een beoordelingsrapport. Als het gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm, hoeft er verder niets te gebeuren. NCG legt dit vast in het besluit op norm. Als het gebouw niet voldoet aan de veiligheidsnorm, dan is het nodig om het gebouw te versterken. Samen met de eigenaar werkt NCG de versterkingsmaatregelen uit in een plan.</p> <p>NCG controleert en accepteert de beoordeling (wel/niet op norm). De beoordeling deelt NCG met de eigenaar.</p> <p>Resultaat (fase afgerond): Beoordeling gedeeld De beoordeling is gecontroleerd en geaccepteerd door NCG en gedeeld met de eigenaar.</p> <p><u>Vervolg</u> Na fase 3 zijn de volgende scenario's het meest voorkomend:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het pand voldoet aan de veiligheidsnorm en hoeft niet versterkt te worden. Het versterkingstraject is afgerond en gaat naar fase 6: Afgerond. • Het pand voldoet niet aan de veiligheidsnorm en moet versterkt worden. Het traject wordt vervolgd met fase 4: Planvorming.

	<ul style="list-style-type: none"> • Het pand voldoet niet aan de veiligheidsnorm en er wordt gekozen voor sloop/nieuwbouw. Het traject wordt vervolgd met fase 4: Planvorming.
Planvorming	<p>Bij de adressen in deze fase is het versterkingsadvies gedeeld en besproken met de eigenaar. Het versterkingsadvies kan nu verwerkt worden in een uitvoeringsplan en een versterkingsbesluit (op welke wijze wordt er versterkt).</p> <p>Bij de planvorming kan het gaan om één pand, maar ook om een straat of een hele wijk. In deze fase stemmen wij de noodzakelijke versterkingsmaatregelen en de ontwikkelingen binnen een gemeente en de wensen van bewoners/eigenaren en gemeente op elkaar af. Tijdens de planvorming komt onder meer het volgende aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie heeft de regie over de uitvoering van de versterkingsmaatregelen: NCG, de eigenaar, het bedrijfsbureau van de B6 (Bouwimpuls) of een aannemer? • Welke wensen hebben bewoners/eigenaren en de gemeente? Het gaat dan niet alleen om de versterkingsmaatregelen. Extra wensen van bewoners/eigenaren kunnen worden meegenomen, zoals een al geplande uitbouw die de eigenaar zelf financiert. Ook gemeentelijke wensen worden meegenomen, bijvoorbeeld het vernieuwen van de riolering. • De uitwerking van alle wensen in een bestek (het bouwplan). Dit is het definitief ontwerp. Dit wordt besproken met de eigenaar. • Het regelen van onder meer het volgende: selecteren van het uitvoerende bouwbedrijf, eventueel (nieuwe) afspraken maken met hypotheekverstrekkers, aanvragen van benodigde vergunningen, eventueel het pand natuurvrij maken en tijdelijke huisvesting als dat nodig is. • Het opstellen van het uitvoeringsplan. In dit plan is alles geregeld om te kunnen starten met de bouwwerkzaamheden. Ook de planning staat in dit plan. Het uitvoeringsplan wordt besproken met de eigenaar. • Het opstellen van het versterkingsbesluit. Hierin wordt vastgelegd dat de eigenaar akkoord is met het definitief ontwerp en het uitvoeringsplan. <p>Resultaat (fase afgerond): Versterkingsbesluit genomen Het uitvoeringsplan en het versterkingsbesluit zijn gedeeld en besproken met de eigenaar. Daarna wordt dit vastgesteld. Het adres gaat door naar fase 5: Uitvoering.</p>
Uitvoering	<p>In deze fase is de eigenaar akkoord met het uitvoeringsplan. De aannemer kan nu beginnen met de voorbereiding van de bouwwerkzaamheden, zoals materialen bestellen, capaciteit plannen en het terrein voorbereiden voor de bouwwerkzaamheden. Daarna gaat het uitvoeren van de versterkingsmaatregelen van start.</p> <p>Resultaat: Bouw gestart De bouw is officieel gestart.</p> <p>Resultaat (fase afgerond): Bouw gereed De bouwwerkzaamheden zijn gereed en het pand is versterkt opgeleverd.</p>
Afgerond	<p>In deze fase wordt het versterkingstraject voor een adres administratief afgerond.</p> <p>Resultaat (fase afgerond): Afgerond Een adres is versterkt opgeleverd of het versterkingstraject is vanwege een andere reden afgerond*. Het adres voldoet aan de veiligheidsnorm.</p> <p>* Bijvoorbeeld: uit de beoordeling blijkt dat het adres op norm is en niet versterkt hoeft te worden of er worden meer huizen gesloopt dan nieuw teruggebouwd.</p>

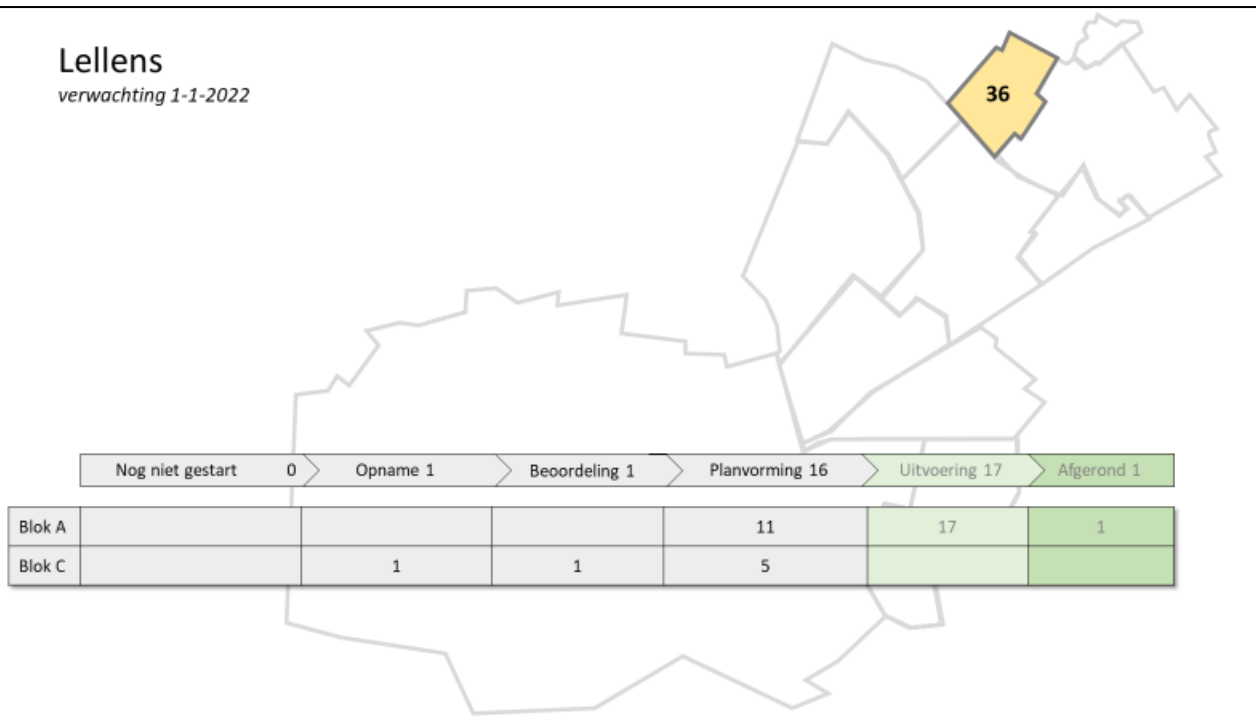
BIJLAGE 5 VOORTGANG VERSTERKINGSOPGAVE PER WOONPLAATS

Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Uitvoering	2	2 vrijstaande woningen die via Bedrijfsbureau BI worden aangepakt.	De uitvoering van Winneweer is gestart eind 2021. Dit proces gaat verder in 2022.
Planvorming	47	Het grootste deel van Winneweer wordt versterkt via het Bedrijfsbureau BI. Daarnaast lopen er nog een aantal individuele trajecten.	Deze adressen worden in 2022 in uitvoering genomen.
Beoordeling	2	2 adressen zijn in onderzoek of in afwachting van een vervoltraject.	We verzoeken NCG de resterende onderzoeken af te ronden, en de adressen met een VA verder op te pakken.
Opname	5	5 adressen zitten in de fase opname. Dit betreft adressen waar de eigenaren eerder hebben aangegeven niet te willen meedoen aan het versterkingsprogramma of de opname hebben uitgesteld.	We verzoeken NCG de resterende adressen (opnieuw) te benaderen voor onderzoek.

Lellens

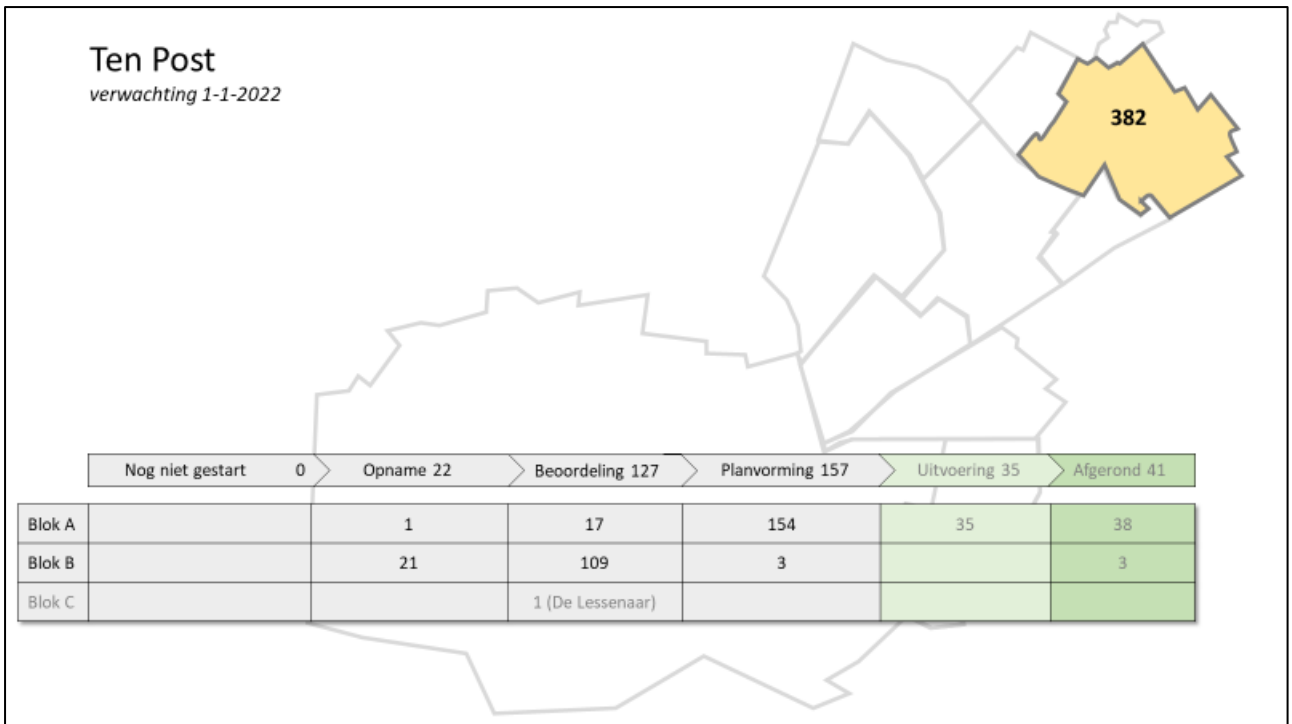
verwachting 1-1-2022

Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Afgerond	1	Het dorps huis van Lellens is versterkt.	
Uitvoering	17	Een groot deel van het dorp Lellens wordt versterkt via het Bedrijfsbureau BI (Bouwimpuls). Er zijn wisselwoningen gerealiseerd, en de uitvoering van de versterking is gestart in het voorjaar van 2021.	In Lellens worden de woningen gefaseerd versterkt door het Bedrijfsbureau BI. De eerste woningen van dit project zijn al in 2021 versterkt opgeleverd. Dit zal ook spoedig in de realisatiecijfers zichtbaar worden. Naar verwachting worden de laatste woningen in het eerste kwartaal van 2022 versterkt opgeleverd.
Planvorming	16	Op een deel van de adressen worden de plannen voor de versterking door het Bedrijfsbureau BI momenteel nog uitgewerkt. In het buitengebied van Lellens zitten enkele adressen in het Agro-programma.	
Beoordeling	1	1 adres is in onderzoek of in afwachting van een vervolgtraject.	We verzoeken NCG de resterende onderzoeken af te ronden en de adressen met een VA verder op te pakken (planvorming en uitvoering).
Opname	1	1 adres zit in de fase opname. Dit betreft een adres waar de eigenaar eerder heeft aangegeven niet te willen meedoen aan het versterkingsprogramma of de opname hebben uitgesteld.	We verzoeken NCG dit adres (opnieuw) te benaderen voor onderzoek.

Ten Post

verwachting 1-1-2022

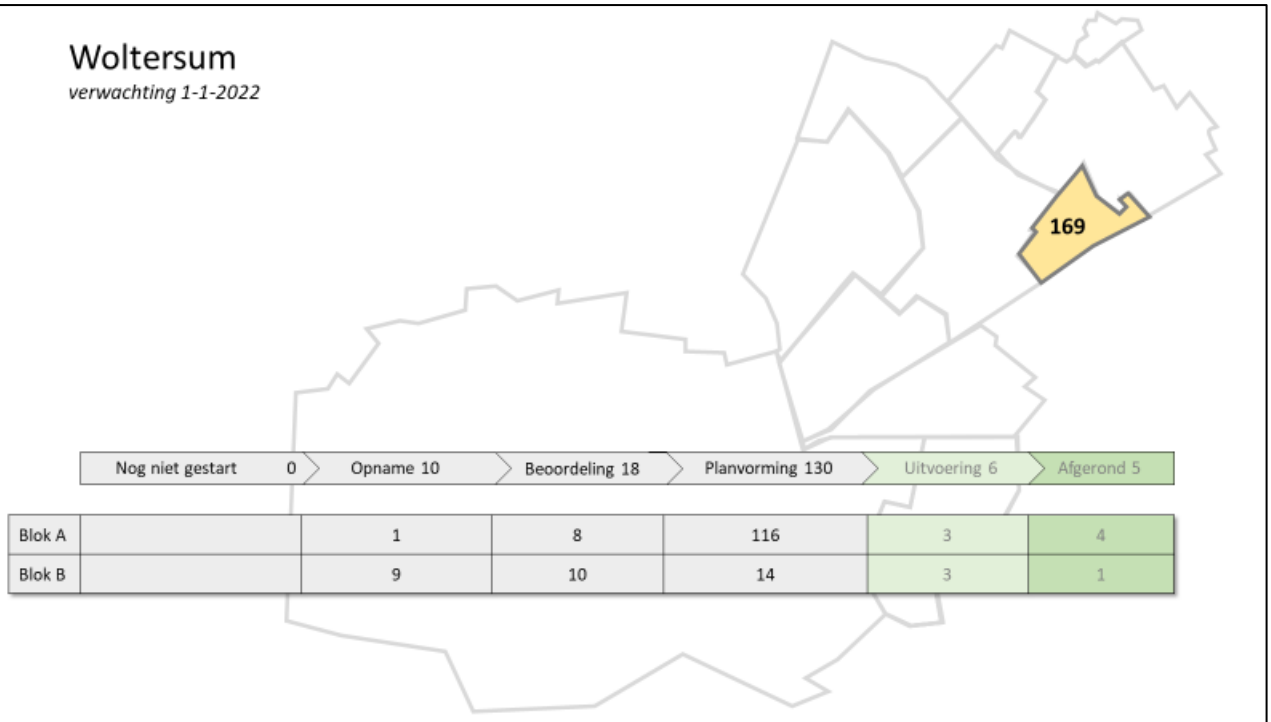

Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Afgerond	41	De nieuwbouw van 18 huurwoningen in de Jan Zijlstraat wordt in 2021 nog afgerond.	
Uitvoering	35	Het sloop/nieuwbouwtraject van de particuliere woningen aan de Jan Zijlstraat en Oldenhuisstraat is gestart. Ook zijn enkele Agro-projecten en individuele projecten in uitvoering.	Afronding in 2022
Planvorming	157	Een groot deel van de sloop/nieuwbouwprojecten nog in de planvormingsfase (fase 2 en 3). Ook worden er in Ten Post versterkingsplannen gemaakt via het Bedrijfsbureau BI (Bouwimpuls en Praktijkaanpak), het Agro-programma, het traject 'Eigenaar Kiest Bouwer' en voor de nieuwbouw van het Huis van Ten Post.	Via het Bedrijfsbureau BI worden de plannen voor de Bouwimpuls en Praktijkaanpak uitgewerkt. De versterking hiervan start naar verwachting voor de zomer van 2022.
Beoordeling	127	Een groot deel van de adressen aan het oude lint in Ten Post en in Wittewierum zitten nog in de onderzoeksfase. Hoewel enkele versterkingsadviezen zijn afgerond, heeft het merendeel van deze adressen alleen een opname gehad. Dit geldt ook voor het schoolgebouw De Lessenaar – deze locatie zal op termijn worden herontwikkeld in het kader van de dorpsvernieuwing.	We verzoeken NCG de resterende onderzoeken in Ten Post uit te voeren, en de lopende onderzoeken af te ronden. We verzoeken NCG ook om de adressen zonder opname (opnieuw) te benaderen voor onderzoek. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen we voor het oude lint en Wittewierum een vervolgtraject bepalen.
Opname	22	22 adressen zitten in de fase opname. Dit betreft adressen waar de eigenaren eerder hebben aangegeven niet te willen meedoen aan het versterkingsprogramma of de opname hebben uitgesteld.	We verzoeken NCG de resterende adressen (opnieuw) te benaderen voor onderzoek.

Woltersum

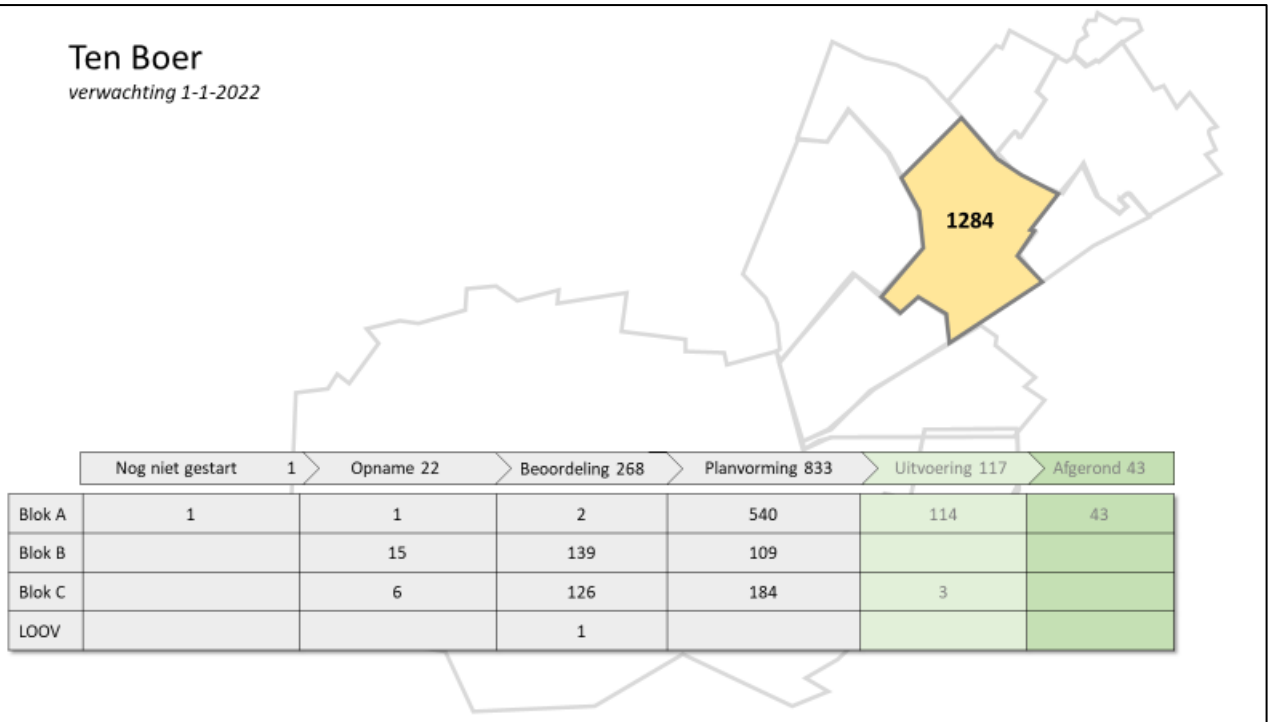
verwachting 1-1-2022

Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Afgerond en administratief afgedaan	5	Een aantal projecten in Woltersum zijn afgerond, waaronder het dorps huis.	
Uitvoering	6	Diverse adressen zijn in uitvoering: op 1 adres wordt sloop-nieuwbouw uitgevoerd, 1 adres valt onder het erfgoed programma.	Op basis van de integrale aanpak van het dorp worden adressen gefaseerd in uitvoering genomen.
Planvorming	130	Dit jaar zijn we in Woltersum begonnen met een traject waarbij de versterking, schadeherstel en funderingsproblematiek integraal kunnen worden aangepakt.	De beoordelingen van (bijna) alle adressen worden begin 2022 verwacht. Op basis daarvan kan de integrale aanpak voor het hele dorp gepland worden. Dit gebeurt in een gezamenlijk programmteam van gemeente, NCG en IMG.
Beoordeling	18	18 adressen zijn in onderzoek of in afwachting van een vervoltraject.	We verzoeken NCG de resterende onderzoeken af te ronden. We verzoeken NCG ook om de adressen zonder opname (opnieuw) te benaderen voor onderzoek. Doel is om alle VA's begin 2022 beschikbaar te hebben. Adressen waarvan het onderzoek is afgerond zullen in de komende jaren gefaseerd worden opgepakt voor het vervoltraject.
Opname	10	Op 8 adressen is nog geen opname gedaan. Dit betreft adressen waar de eigenaren eerder hebben aangegeven niet te willen meedoen aan het versterkingsprogramma of de opname hebben uitgesteld. Hieronder valt ook een adres binnen het erfgoedprogramma.	

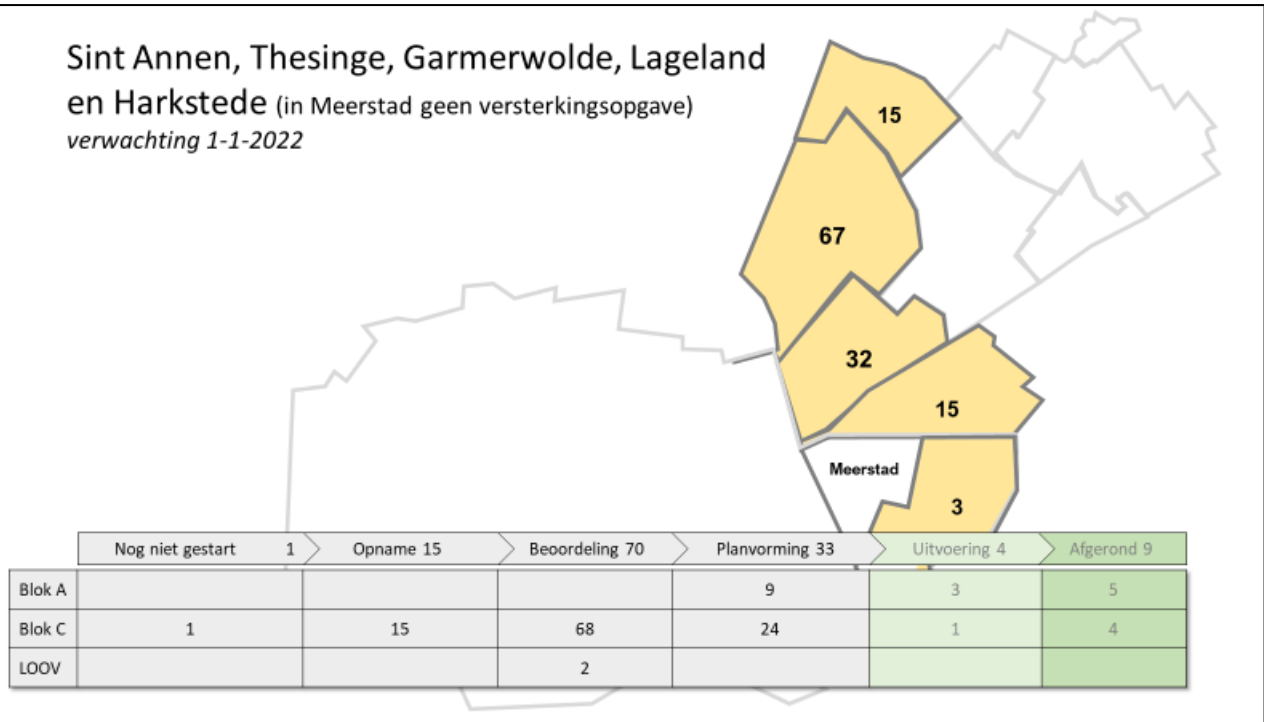
Ten Boer

verwachting 1-1-2022

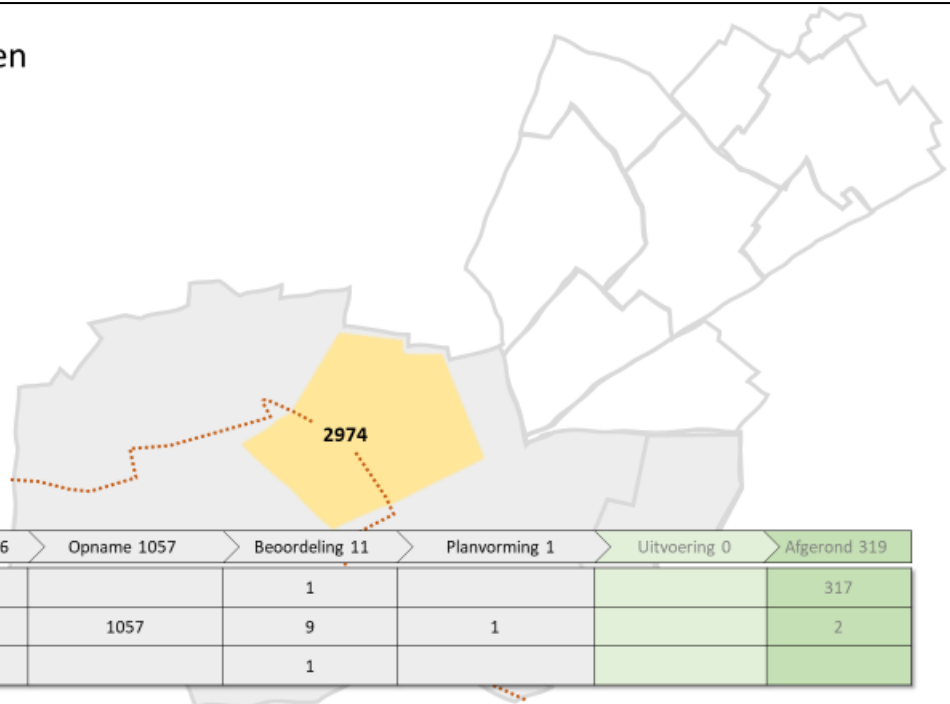
Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Afgerond	43	De sloop-nieuwbouw van de Hamplaats is afgerond. Ook is het nieuwe Kindcentrum opgeleverd, ter vervanging van bestaande scholen in Ten Boer.	
Uitvoering	117	De sloop-nieuwbouw van de Fazanthof en van enkele individuele projecten is in uitvoering. De uitvoering van de sloop nieuwbouw aan de Ommelanderstraat en Blinkerdlaan start eind 2021.	We verwachten dat de bewoners van de Fazanthof begin 2022 terug kunnen naar hun nieuwe woning. De wisselwoningen Boersterveld worden vervolgens ingezet voor (een deel van de) bewoners Ommelanderstraat/Blinkerdlaan.
Planvorming	833	Plannen worden uitgewerkt voor de versterking van woonzorgcentrum De Bloemhof en de appartementengebouwen rondom het Koopmansplein.	Diverse projecten komen in 2022 in planvorming.
Onderzoek	268	Verspreid over het hele dorp en buitengebied van Ten Boer zijn adressen onderdeel van het LPA. Deze zijn of worden allemaal onderzocht.	We verzoeken NCG om alle resterende adressen in Ten Boer in 2022 op te pakken voor opname en onderzoek.
Opname	22	22 adressen zitten in de fase opname. Dit betreft voornamelijk adressen waar de eigenaren eerder hebben aangegeven niet te willen meedoen aan het versterkingsprogramma of de opname hebben uitgesteld.	
Nog niet gestart	1	Dit is een adres wat via de Praktijkaanpak opgepakt zou worden. Dit proces is niet naar verwachting verlopen.	Dit adres pakken we ook op in 2022.

Sint Annen, Thesinge, Garmerwolde, Lageland
en Harkstede (in Meerstad geen versterkingsopgave)
verwachting 1-1-2022

Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Afgerond en administratief afgedaan	9	Het dorps huis in Garmerwolde is versterkt. Daarnaast zijn enkele adressen uit de scope inmiddels gesloopt en geen onderdeel meer van de versterkingsopgave.	
Uitvoering	4	De school in Thesinge en een aantal erfgoed adressen worden versterkt.	Afronding in 2022
Planvorming	33	Dit betreft enkele individuele projecten, Agro-projecten en de school in Garmerwolde.	Deze worden in 2022 zoveel mogelijk in uitvoering genomen.
Beoordeling	70	Beoordelingen zijn geprioriteerd voor 2022 en 2023.	De opnames en beoordelingen worden in 2022 met doorloop tot uiterlijk 2023 uitgevoerd.
Opname	15	Opnames voor deze woningen staan in de planning voor 2022 of 2023. De typologische adressen worden veelal uitgevoerd in 2022 en reguliere adressen in 2023.	Deze adressen worden opgepakt door O&N
Nog niet gestart	1	Regulier adres dat nog moet worden opgepakt.	

Stad Groningen
verwachting 1-1-2022

Aantal adressen per fase		Voortgang LPA 2021	Planning/opdracht
Afgerond en administratief afgedaan	319	De renovatie van de Duindoornflat en de aanpak van het poortje van de Heesterpoort zijn in 2019 opgeleverd.	
Planvorming	1	Dit betreft een individuele woning.	Aanpak start in 2022
Beoordeling	11	Onderzocht is of in de Boterdiepgarage nog versterkingsmaatregelen nodig zijn. Een deel van de woningen die in deze fase zitten, vallen onder het erfgoedprogramma.	Het onderzoek van de Boterdiepgarage is in 2021 afgerond. Naar verwachting zullen lichte versterkingsmaatregelen worden uitgevoerd in 2022. De andere genoemde adressen worden in 2022 opgepakt.
Opname	1057	In 2021 is er gestart met de opnames van adressen in Groningen Oost. Deze opnames lopen begin 2022 door.	De adressen in de stad onderzoeken we op basis van de typologie-aanpak. Waar nodig worden versterkingsmaatregelen zo snel mogelijk gestart.
Nog niet gestart	1586	1586 adressen in de stad Groningen moeten nog starten. Een groot gedeelte hiervan is corporatiebezit.	

BIJLAGE 6 PROGRAMMA'S

Overzicht programma's versterkingsopgave	
<i>Scholenprogramma</i>	Het Scholenprogramma realiseert in het aardbevingsgebied aardbevingsbestendige en toekomstgerichte scholen. In onze gemeente zijn 6 scholen en een kinderdagverblijf onderdeel van het Scholenprogramma. Voor 2 scholen en het kinderdagverblijf in Ten Boer is een nieuw Kindcentrum gebouwd. In Woltersum komt een nieuw schoolgebouw. De school in Ten Post komt in het nieuw te bouwen Huis van Ten Post. De overige scholen (Ten Boer, Thesinge, Garmerwolde) worden versterkt.
<i>Zorgprogramma</i>	Het woonzorgcentrum De Bloemhof in Ten Boer wordt versterkt. In het Groninger Zorgakkoord zijn afspraken gemaakt met het Rijk en zorgpartijen over de uitvoering van het Zorgprogramma. De uitvoering start in 2022.
<i>Dorpshuizen</i>	In onze gemeente zijn of worden 6 dorpshuizen versterkt. Via het programma <i>Elk Dorp een Duurzaam Dak</i> worden koppelkansen voor bijvoorbeeld verduurzaming en modernisering meegenomen.
<i>Calvi (Rijks-monumentale kerken)</i>	5 rijks monumentale kerken in onze gemeente zitten in het Calvi-programma, en worden (her)beoordeeld. Calvi is een speciale beoordelingsmethode waarmee deze kerken worden onderzocht.
<i>Agro</i>	Dit programma bevat ca. 70 locaties, vooral in het buitengebied. De versterking vereist maatwerk, omdat versterken voor agrariërs niet los te zien is van het agrarisch ondernemen en toekomstplannen op het gebied van duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Urgente situaties worden met voorrang in het programma geplaatst. Bij het <i>Agroloket</i> van de NCG kunnen agrariërs terecht met vragen over de versterking van hun (bedrijfs)gebouwen. Ook in regionaal verband is een programmatische aanpak voor agrariërs uitgewerkt. Hiervoor zal een convenant tussen de gemeenten en het rijk naar verwachting nog in 2021 getekend worden.
<i>MKB</i>	MKB'ers zitten verdeeld over de verschillende groepen en batches. Uitwerken van de versterking vindt evenals de andere adressen plaats volgens de prioritering in risico en worden waar mogelijk gekoppeld aan dorpsvernieuwing. Enkele MKB-locaties zijn in planvorming en in uitvoering.
<i>Monumenten</i>	In de gemeente Groningen worden de monumenten in een apart programma geplaatst. Monumenten vragen een eigen aanpak en worden altijd in overleg met de gemeente en/of de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) versterkt. Eigenaren/bewoners, de uitvoeringorganisatie, RCE en gemeente werken in overleg met deskundigen aan deze objecten. Monumenten met een verhoogd risicoprofiel krijgen prioriteit.
<i>Versterking bijzondere situaties en vastgelopen dossiers</i>	Bijzondere situaties zijn bv. huishoudens waarbij naast de aardbevingsproblematiek ook nog sociale/emotionele problemen meespelen. De aanpak voor Versterking bijzondere situaties vormt een vangnetconstructie voor gevallen die tussen en wal en schip terecht dreigen te komen. In de Bestuurlijke Afspraken zijn extra middelen beschikbaar om schrijnende situaties multidisciplinair (IMG, NCG, gemeenten) aan te pakken. Dit is ondergebracht in het programma Vastgelopen Dossiers. De gemeente Groningen heeft hiervoor in 2021 enkele gevallen aangemeld.

BIJLAGE 7 COMMUNICATIEKALENDER

Uitsnede communicatiekalender 2021/2022

	Einde 2021		Begin 2022			
LOCATIE/MAANDEN	NOVEMBER	DECEMBER	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL
TEN BOER	- Kleine nwsbf 1588 particulier / 4 nov - Planning start oplevering woningen Fazanthof / eind q1 2022	- Kleine nwsbf 1588 particulier / 16 dec - NIEUWSBRIEF TEN BOER (onderwerpen worden vastgesteld in KGZ okt) / Datum nwb - Sloop VDM blok Blom 1588 - Wanneer gelijk aan dec 2020, attentie bewoners 1588		- Q1 BLOM NATUURRIJ?	- Start sloop WZB Blom - Marskramer oplevering	
TEN POST	- NIEUWSBRIEF Ten Post D6 - Onthulling kom bord 't Streekje / NNB - Plaatsen smiley bord Rijksweg / NNB	- Kerstboom Huisburen - Verlichting huisburen	- Uitvoering programma Ten Post - Start I.R. straat en Oldenhuizenstraat			- Start bouw impuls adressen T.P. - Nog invullen Huis v. Ten Post (opleverig 2024)
WOLTERSUM	NIEUWSBRIEF WOLTERSUM - Inloop bijeenkomsten (in het loket?) / hele maand - Duidelijkheid wissel en nieuwbouw woningen					- Eind funderingsherstel Werkzaamheden 2026 - Eind funderings onderzoek 2025
ALGEMEEN/CORPORATE	- Start parlementaire enquête t/m juli 2023 - Nieuwe ronde info sessies voor dorpen (jaar na 06/11 bestuurs akkoord) - Info sessie per dorp? - Subsidieregeling Blok E (brieven en website) (08/11) - Subsidieregeling blok B (brieven en website) (15/11 van kracht) - Boterdiep garage: 10/11 volgend overleg en planning start	- SvTB Fase 4: Volg de plannen t/m 31 december - LPA2022 (persbericht?)	- Verhuizing team V&V naar met VP NCG naar De Fontein in Ten Boer			- Architect aan zet
DORPSVERNIEUWING	- Omliggende dorpen: herinrichting Fiederbosweg / Ommetje (als het weer dit toelaat) - Omliggende dorpen: plaatsing gebiedssmiley aan de Molenweg tussen Thesinge en Garmerwolde - St Annen: Poëzie in de openbare ruimte - St Annen: openbaar watertappunt - St Annen: blikvanger - Ten Post: pannakooi (voorlopig) - Ten Post: vissteiger opgeknapt	- Alle dorpen?: Kerstbomen op wisselwoninglocaties - Omliggende dorpen: Speelplaats herinrichting Lellens - Ten Boer: herinrichting speelplek Johan Feltstraat - Evenementenkalender Winneweer (moet nog) - Ten Boer: Kerstconcert Ten Boer - Alle dorpen: Sinterklaasintochten, def datum volgt - Woltersum?: Herinrichting voormalige vuilstort levert datum (wie levert datum?)	Moet nog: - Belevingspad Winneweer - Welkomstbord Winneweer - Opening speelplek Winneweer (april 2022)			
Groningen Stad (Oost)	- Opmnames woningen / tot Q4 - 3 november: Online informatie-avond over opnames in Groningen-Oost F8		- Brief naar overige (450) adressen Groningen-Oost over stand van zaken opname en beoordeling van hun huis - Uiterlijk 1 mei: huizen waarbij opname is geweest krijgen bericht over beoordeling van hun huis. C6		- TWG (Tijdelijke Wet Groningen)	
STAKEHOLDERS/ PERSONEN						

Voorbeeld communicatiematrix

TEN BOER DOELGROEPEN/ MIDDELEN	Website V&V	Nieuwsbrief hah (papier)	Nieuwsbrief mailbestand (digitaal)	Bijeenkomst Periodiek - online thema's	Persbericht	Comm. mid delen NCG	Comm. mid delen Wierden en Borgen	Eenmalige zaken
inwoners (generiek)	x	x		x	x			
Fazanthof	x		x			x		
Batch 1588 particulier	x					x		x
Hampplaats	x		x					
Bloemhof/Wilgenho								

BIJLAGE 8 OVERZICHT REGELINGEN VOOR BEWONERS IN HET AARDBEVINGSGBIED

 Regeling	 Doel	 Bedrag
<p>Maatwerk regeling voor voorkomen onuitlegbare verschillen. Regeling Blok B.</p>	<p>Met bestuurlijke afspraken is besloten dat gemeenten maatwerk kunnen toepassen om te voorkomen dat er grote verschillen ontstaan in hetzelfde dorp of in dezelfde wijk. Die verschillen kunnen ontstaan als voor het ene huis wél een ingrijpend versterkingsadvies is of wordt voorgesteld, maar voor het andere huis niet. Terwijl het vaak om huizen gaat die erg op elkaar lijken of die dicht bij elkaar in de buurt staan.</p>	<p>De adressen die door de gemeente zijn geselecteerd voor maatwerk, hebben recht op dezelfde vergoeding van maximaal € 30.000. Dit is opgebouwd uit € 13.000 vrij te besteden en € 17.000 subsidie voor woningverbetering en verduurzaming.</p>
<p>Herbeoordelings-tegemoetkoming. Regeling Blok A.</p>	<p>Eigenaren kunnen wanneer hun gebouw is beoordeeld met oude inzichten een herbeoordeling aanvragen.</p>	<p>€ 13.000 vrij te besteden en € 17.000 subsidie voor woningverbetering en verduurzaming.</p>
<p>Subsidieregeling verduurzaming, onderhoud en verbetering gebouwen aardbevingsgebied Groningen.</p>	<p>Eigenaren van een gebouw dat in het versterkingsprogramma van NCG is opgenomen, kunnen deze subsidie gebruiken om het gebouw duurzaam te maken. Ze moeten dan een beoordeling hebben met verouderde inzichten.</p>	<p>€ 7.000 verduurzaming.</p>
	<p>Eigenaren waarvan hun huis wordt beoordeeld met nieuwe inzichten, zullen naar verwachting geen of minder zware versterkingsmaatregelen meer nodig hebben. Zij hebben echter lang gewacht en onderhoud of investeringen aan het gebouw misschien uitgesteld. Met deze subsidie kunnen eigenaren onderhoud plegen en het gebouw verduurzamen en verbeteren. (Regeling Blok C)</p>	<p>€ 17.000 verduurzaming en verbetering.</p>
	<p>Voor particuliere eigenaren waarvan hun gebouw in het aardbevingsgebied staat, maar niet in het versterkingsprogramma is opgenomen, was het niet altijd duidelijk of hun huis nog in het versterkingsprogramma van NCG opgenomen zou worden. Zij hebben daardoor misschien onderhoud en verbeteringen uitgesteld. Om achterstallig onderhoud te doen en het gebouw te verbeteren komen eigenaren in aanmerking voor een subsidie van maximaal 10.000 euro. (Regeling Blok E)</p>	<p>€ 10.000 verduurzaming en verbetering.</p>

Schadevergoeding voor schade aan gebouwen en objecten.	Het vergoeden van fysieke schade aan gebouwen en objecten door middel van een maatwerkprocedure met beoordeling van de schade door een onafhankelijke deskundige.	Individuele beoordeling.
Vaste vergoeding voor schade aan woningen.	De keuze voor een vaste vergoeding moet een oplossing bieden voor eenvoudige schades. Wie kiest voor de vaste vergoeding, ziet af van een maatwerkprocedure met beoordeling van de schade door een onafhankelijke deskundige. Groningers kunnen eenvoudige schade daarmee snel en eenvoudig afhandelen. Bij deze procedure is geen beoordeling van een onafhankelijke deskundige nodig. Zo ontstaat er ook meer capaciteit voor de maatwerk afhandeling van complexe schade.	€ 5.000
Schade door waardedaling.	Eigenaren kunnen een vergoeding krijgen als hun woning minder waard is geworden doordat die woning in een gebied staat waar aardbevingen voorkomen.	Individuele beoordeling.
Immateriële schade.	Immateriële schade is schade die iemand ervaart door pijn, leed of verdriet door de gevolgen van de gaswinning in de regio. Zo'n vergoeding wordt ook wel 'smartengeld' genoemd. Het doel van de vergoeding is het leed van iemand te verzachten of hem/haar genoegdoening en erkenning te geven.	Individuele beoordeling.
Waardevermeerderingsregeling.	De waardevermeerderingsregeling is een subsidie om huizen van bewoners die minimaal voor 1000 euro aan fysieke schade hebben gehad duurzamer te maken. Je kunt maximaal € 4.000 subsidie krijgen om bijvoorbeeld de vloer te isoleren, HR++(+) glas te plaatsen of zonnepanelen te installeren.	Maximaal € 4.000
Regeling voor bijzondere situaties (Commissie Bijzondere Situaties).	De regeling is ingesteld als vangnet voor de meest schrijnende gevallen waarvan de problemen onvoldoende door de bestaande compensatieregelingen worden opgelost. Het gaat dan om bijzondere individuele situaties, waar mensen zelf niet uit komen en waar dringend hulp nodig is. Het moet gaan om een stapeling van problemen: medische, psychische en/of sociale problemen en financiële problemen, waardoor de schadeproblemen of de versterking van het huis de druppel worden die de emmer doet overlopen.	Afhankelijk van de situatie wordt financiële of andersoortige hulp geboden. Dit is maatwerk.
Interventieteam vastgelopen dossiers.	Het bieden van maatwerkoplossingen door het IMG, de NCG en een onafhankelijk adviseur (het Interventieteam Vastgelopen Dossiers) aan bewoners van wie hun dossier is vastgelopen, zodat deze bewoners weer perspectief kan worden geboden.	In de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020 is 50 mln. euro beschikbaar gesteld.